

:: movit-euro <26, gregorčičeva 3, ljubljana, slovenija :: TISKOVINA - poštnina plačana pri pošti - 1102 ljubljana

:: 4/05 :: zima 2005 :: brezplačen izvod

vj-anje amsterdam turno bordanje etno elektronika

SLOVENIA

“Brain drain is an important issue at home.”

We are more known now since the enlargement, but there are still so many people in the European Union who do not know what Slovenia is and where it is. Even when I go to Austria, people don't really know where Slovenia is - but we are neighbours, you know! I just can't believe that... (Doris)

I think a lot of people expected rapid changes, that everything would be different all of a sudden. But I think that's unrealistic - I didn't expect changes so quickly and they didn't happen so quickly. I think the change has to be gradual in order to be good and really constant. My personal plans for the future are that I want to study abroad. But then I want to come back to Slovenia because the brain drain is a big issue at home and I want to contribute, to give back to my country what I learn abroad. (Mateja)

“We are more known since the enlargement, but...”

MATEJA MUNDA
Age: 19, City: Sveti Tomaž

ESTONIA

For us Estonians, Europe has always been a place we actually belong to but for a while we were deprived of that. So now we're back in our rightful place. I remember having a lot of anticipations: a lot of people thought “when I wake up on the first of May it is going to be a day very, very different from the others.” Guess what - it wasn't! But we're moving somewhere.

For me the most important change is that I can travel more easily now. In the past I had a lot of trouble at customs and a lot of hassles at borders because I'm an Eastern European. Now I can go freely without anyone looking at me like a potential illegal.

“Now I can go freely without anyone looking at me like a potential illegal.”

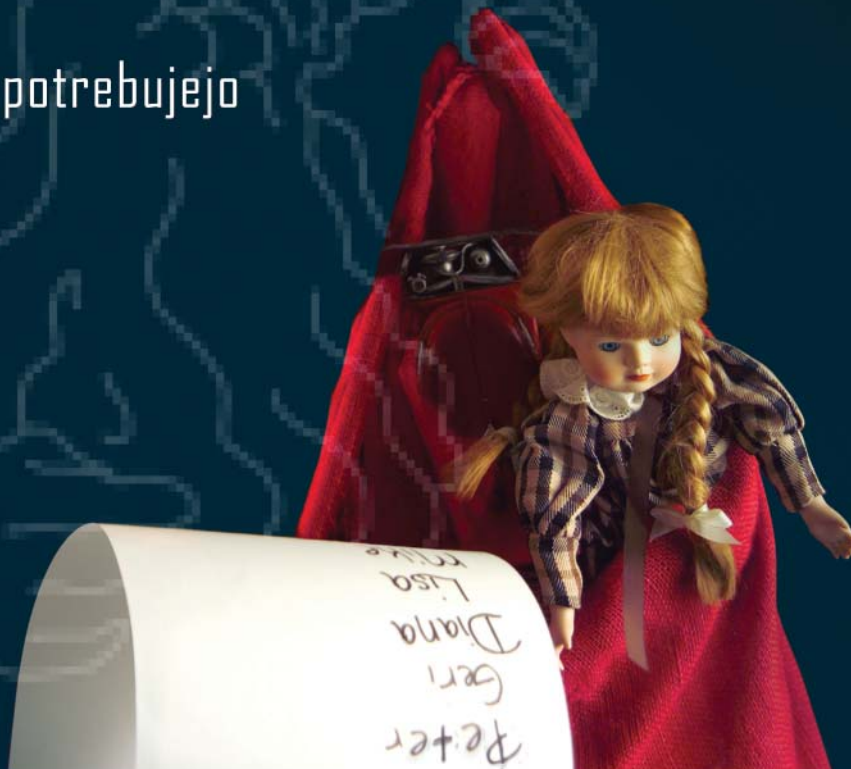

MAARIKA MERIRAND
Age: 23, City: Tartu

Europe for a Change II - an initiative of the European Youth Card Association supported by the European Commission

Nekje vas potrebujejo

Iščete (novo) delo? Nekje pa potrebujejo nekoga z vašimi znanji in izkušnjami. Podjetja ne morejo funkcionirati brez pravih sodelavcev in ko jih iščejo, gredo na **www.MojeDelo.com**. Obiščite ga še vi, preverite največjo ponudbo aktualnih prostih del, naročite se na brezplačno storitev e-obveščanja o prostih delih in vnesite do 5 življenjepisov v bazo iskalcev zaposlitve. Podjetja ves čas iščejo primerne sodelavce... Naj najdejo vas!

"All that we see or seem is but a dream within a dream." Edgar Allen Poe

Zemlja ... Iz veselja izgleda, kot da je vse v najlepšem redu. Samo drobna modro bela pika v prostranem vesolju. Ni vsakodnevnih samomorilskih bombnih napadov v Iraku, ni nasilnih izgredov mladih obupanih priseljencev v Franciji, ni umiranja nedolžnih zaradi posledic vojn, ni ekoloških »zločinov« naftne, lesne in še kakšne industrije, ni nestrpnosti med Slovenijo in Hrvaško, ni terorističnih napadov svetovnih razsežnosti, ni poplav ilegalnih afriških prebežnikov v Španijo in Italijo, ni aidsa ali grožnje pandemije ptičje gripe in drugih ekološko pogojenih bolezni ...

Lepo bi bilo, če bi bilo res tako, kot pravi Paulo Coelho – da vsi živimo v nekakih kolektivnih sanjah ... kot v matrici. Potem bi te sanje lahko spremenili, začeli sanjati drugače. Čisto enostavno, zamislimo si boljši svet in te sanje projiciramo v realnost. Coelho pravi, da je potrebna samo vaja, veliko vaje. In ko dosežemo kritično maso, se bodo začele sanje spreminjati ...

To bi lahko bila naša kolektivna novoletna odločitev – spremeniti svet. Velike stvari se namreč vedno začnejo z malimi. In z malo sreče se bo 21. stoletje zapisalo v zgodovino ne kot stoletje naravnih in človeških katastrof, ampak kot prelomno stoletje – in to v pozitivno smer.

Lahko pa se preprosto zapremo pred zunanjim svetom in živimo v apatiji do dogajanja v svetu (lokalno in globalno). To metodo »preživetja v urbani džungli« dandanes uporablja veliko ljudi, še posebej mladi, pa očitno nekako ne deluje oziroma ima na dolgi rok celo obraten učinek. V svetu, kjer se vsak briga samo zase, se problemi nabirajo (tako na področju ekologije kot tudi politike, revščine ...) in slej ko prej pride do globalnih posledic. Rabite dokaze? Luknje v ozonu, globalni terorizem, ilegalni prebegi iz revnih držav ... to je samo kaplja v morju aktualnih problemov, katerih večina bi se lahko odpravila ali vsaj omilila, če bi svet prej reagiral na opozorila znanstvenikov in izvedencev na določenih področjih.

Tiščanje glave v pesek torej ne pomaga. Do te točke se bodo mnogi še strinjali, ampak kaj, ko v današnji moderni dobi razsaja pandemija izredno nalezljive bolezni – pomanjkanje časa. Kdo pa ima danes čas še svet spreminjati? Le kaj bi veliki modrec z vzhoda Mullah Nasruddin rekel na to ... *"To je smešno! Mravlje so najbolj znane po tem, da so vedno zaposlene ... pa vendar nikoli ne zamudijo priložnosti, da se udeležijo piknika."*

Srečno in razmišljujoče novo leto!
Mojca Opara

:: Revija 261 / 261 Magazine :: št./no. 4/05 :: izdajatelj/publisher: MOVIT-EURO<26, Gregorčičeva 3, Ljubljana, Slovenija :: odgovorna oseba/ managing director: Janez Plevnik :: urednik/editor: Mojca Opara :: oglasno trženje/advertising: info@euro26.si, tel: 01 426 52 68, www.euro26.si

:: produkcija in oblikovanje/design: Blaž Rat :: tisk/print: Tiskarna SCHWARZ :: naklada/printing: 18.000 :: fotografija na naslovnici/ cover photo: Bojan Štepanič :: brezplačen izvod, ni za prosto prodajo :: MOVIT - EURO<26, Slovenija, je član organizacije EYCA, priznane s strani Sveta Evrope. Mnenja in stališča avtorjev člankov ne odražajo vedno stališč uredništva in organizacije. :: ISSN 1580-5433

<26

euro<26 novice
euro<26 projekti
euro<26 popusti
euro<26 natečaji
zimski popusti euro<26

4

planet evropa

z vlakom že za 29 evrov
prevajalsko delo v bruslju
amsterdam

6

eksoitika

etiopija
neverbalna komunikacija

10

gravitacija

osiromašen uran
burkina faso
pohodi ga!
ctrl c in ovčka dolly
intervju: žiga vavpotič
bolonjska reforma

12

moveit!

turno bordanje

19

26!

:: 4/05 :: zima 2005 :: brezplačen izvod

kult < ura

dogodki po sloveniji
dogodki po evropi

20

kult < film

stanley kubrick
življenje (liffe) vedno najde pot

22

kult < scena

mc celje
mc c.m.a.k.

24

kult < glasba

vj kultura
abcd elektronike: etno-elektro longe
cd novosti

25

kult < foto

digitalna fotografija za telebane

29

kult < knjiga

zimsko zapečkanje

30

web

študij evropskih dimenzij

31

EURO<26 – DVE mladinski kartici

Mednarodni projekti, natečajji in srečanja mladih, informacije o dogodkih in trendih na področju kulture, več kot 100.000 popustov in ugodnosti po Evropi in Sloveniji, brezplačna rezervacija prenočišč Hostelworld ... vse to je mogoče samo z dvema mladinskima karticama:

- :: **EURO<26**: klasična mladinska kartica nudi vse zgoraj naštetu (in več);
- :: **SŽ-EURO<26**: partnerska mladinska kartica nudi vse, kar ima klasična, in še **30 % popust** na vlakih po Sloveniji ter **25 % RAILPlus popust** za potovanja v mednarodnem prometu!

Več informacij o popustih in ugodnostih doma in v tujini: www.euro26.si. Imetniki kartic EURO<26 prejmejo še: revijo **26!**, katalog popustov EURO<26 in EURO<26 e-novice z informacijami o mednarodnih projektih, natečajjih in novih popustih.

GENEJE Z VLAKOM PO EVROPI!

Imetniki kartice SŽ-EURO<26 lahko poleg popusta na vlakih po Sloveniji (30 %) koristijo tudi **25% RAILPlus popust** za potovanja v mednarodnem prometu!

Popust velja pri nakupu vozovnic za skoraj vse evropske železnice - za relacije med najmanj dvema državama. Več informacij o popustih in ugodnostih doma in v tujini: www.euro26.si.

PRODAJNA MESTA

- :: **SŽ-EURO<26** - partnerska kartica: seznam na www.euro26.si/zeleznice.htm
- :: **EURO<26** - klasična kartica: seznam na www.euro26.si/kjedobim.htm

Kartice EURO<26 ni mogoče več kupiti na prod. m.:
 :: **MARIBOR**: GAUDEAMUS
 :: **TREBNJE**: KONSENZ

PRENOVLJENA vse-evropska EURO<26 SPLETNA STRAN!

Nova, sveža, živahna, pisana, vse-evropska EURO<26 spletna stran je bila novembra lansirana v kiber prostori. Namenjena je vsem 4,1 milijonom imetnikov EURO<26 po Evropi in za tiste, stare manj kot 26 let, ki želijo vedeti več o 100.000 popustih, ugodnostih in aktivnostih EURO<26. Preverite na www.euro26.org!

Portal ima šest glavnih sekcij: iskalnik po popustih, informacije o mladinski kartici EURO<26, novice, projekti, potovanja in aktivnosti (get involved). Med novimi posebnostmi portala so tudi galerija, baza dopisovalcev in E-zin (izbor člankov iz EURO<26 revij po Evropi). Vse informacije so v angleškem jeziku. V prihodnje bodo na voljo tudi spletne igre, mladinske raziskave in še več! www.euro26.org

REZERVACIJE PRENOČIŠČ HOSTELWORLD

Kartici EURO<26 in SŽ-EURO<26 nudita tudi možnost brezplačne rezervacije prenočišč HOSTELWORLD po celem svetu (samo preko spletne strani www.euro26.si). Za potrditev rezervacije je potrebno poravnati predplačilo (10 % cene nočitve) s kreditno kartico. Ostalih 90 % plačate ob prihodu v prenočišče. Več informacij: www.euro26.si

EUROPE FOR A CHANGE II:

Ali pingvini letijo???

Ne? Ste prepričani?

Preverite na www.change-europe.org/viral.php!

NAGRADNO GLASOVANJE!

Se je res kaj spremenilo v življenju mladih po vstopu v EU? V kampanji projekta EFAC II, ki jo ustvarjajo mladi za mlade, boste izvedeli, kaj je 27 mladih iz 19 držav povedalo na to temo. Več o projektu in udeležencih preberite na spletni strani www.change-europe.org. In katere vrednote so za mlade najpomembnejše v EU? Oglejte si video, preberite webloge udeležencev in glasujte! Nagrade so mamljive!

Popusti EURO<26 na SLOVENIA. INFO

Slovenska turistična organizacija, je na uradnem slovenskem turističnem portalu www.slovenia-tourism.si v bazo slovenskih ponudnikov turističnih storitev dodala tudi informacije o popustih in ugodnostih EURO<26! Tako boste na enem mestu lahko dobili npr. informacije o vseh namestitvah v Sloveniji, zraven pa bo pri določenih ponudnikih znak EURO<26 opozarjal, kakšen popust je na voljo imetnikom kartice EURO<26 in SŽ-EURO<26. Na www.slovenia.info lahko najdete podatke o popustih v praktično vseh kategorijah.

INFORMACIJE O PROJEKTIH:

:: www.euro26.si in EURO<26 e-novice

ZIMSKI POPUSTI EURO<26

V zimskem času so zanimive predvsem snežne strmine in vse kar je povezano z njimi, zato vam predstavljamo nekaj **ZIMSKIH POPUSTOV** v Sloveniji in v nekaterih evropskih državah. Zimske EURO<26 popuste v ostalih državah lahko preverite na www.euro26.org.

AVSTRIJA

- :: **HALLEIN** – 15 % na dnevno smuč. karto / www.duerenberg.at
  - :: **INNSBRUCK** - 10 % na žičnico Nordkette/Seegrube & Atomic Skylinenpark / www.nordpark.com
  - :: **ARNOLDSTEIN** - 10 % na žičnice Bergbahnen DREILÄNDERECK / www.3laendereck.at
  - :: **TURNAU** - 10 % na smuč. karto / www.schwabenbergarena.at
  - :: **FLADNITZ AN DER T.** - 10 % na smuč. karte z veljavnostjo 1-7 ur / www.almenland.at
  - :: **ABTENAU** - znižana smuč. karta / www.abentauer-bergbahnen.com
  - :: **SKIRCIRCUS SAALBACH-HINTERGLEMM** - 10% na smuč. karte (ne sezonske) / www.skircircus.at
  - :: **NEUKIRCHEN AM GROBVENEDIGER** - 5 % / www.wildkogelbahnen.at
- Več informacij o popustih v Avstriji: www.euro26.org ali www.euro26.at

ŠVICA

- :: **IGLU-DORF** - nočitev za 6 oseb (pon.-čet.) samo **99 CHF** (namesto 140 CHF), Freeride & Igju za **369 CHF** za 6 oseb / www.iglu-dorf.com
  - :: **SAVOGNIN** - 10 % na pol-, eno- ali dvodnevno smučarsko karto / www.savogninbergbahnen.ch
  - :: **SAAS FEE** - popust na dnevno (55 CHF namesto 61 CHF), poldnevno (45 CHF namesto 50 CHF) in 6-dnevno smučarsko karto (279 CHF namesto 303 CHF) / www.saas-fee.ch/bergbahnen
  - :: **LAAX** - 10 % na enodnevno smučarsko karto (Flims Laax Falera) nad 18 let / www.laax.com
  - :: **PORTES DU SOLEIL** - popust na dnevno (46 CHF namesto 55 CHF), poldnevno (35 CHF) in 6-dnevno smučarsko karto (224 CHF) – pri nakupu kart v Švici! / www.portesdusoleil.com
  - :: **BRIGELS-WALTENSBURG-ANDIAST** - 10 % na eno- ali večdnevno smučarsko karto – nad 18 let / www.brigels.ch
  - :: **GSTAAD MOUNTAIN RIDES** - dnevne in večdnevne karte po znižani ceni / www.gstaad-mountainrides.ch
- Več informacij o popustih v Švici: www.euro26.org ali www.euro26.ch

SLOVAŠKA

- :: **NIZKE TATRY (Jasna Chopok)** – 30 % na dnevno karto / www.jasna.sk
  - :: **DONOVALY** – 20 % na dnevno smuč. karto (razen na Silvestrovo) / www.parksnow.sk
  - :: **MARTINSKE HOLE** – 20 % na smuč. karto / www.martinskehole.sk
  - :: **OSCADNICA (Snow Paradise - Velka Raca)** - 15 % na smuč. karto, smuč. šolo / www.velkaraca.sk
  - :: **BELA-DULICE (Jasenska dolina)** - 30 % na dnevno smuč. karto (razen na Silvestrovo, ob vikendih in praznikih) / www.jasenskadolina.sk
- Več info o popustih na Slovaškem: www.euro26.org ali www.ckm.sk

SLOVENIJA

S karticama EURO<26 in SŽ-EURO<26 lahko koristite popust na dveh smučiščih:

- :: **KOBLA (Boh. Bistrica)** – 15 % na dnevno karto / www.bohinj.si/kobla
  - :: **STRAŽA (Bled)** - 10 % na dnevno smučarsko karto
- Največji popust med slovenskimi „zimskimi“ prenočišči dobite v **Hotelu Cerkno (Cerkno)** – 30 % popust na nočitev (in dodaten popust pri uporabi savne in bazena). Podrobne informacije o teh popustih poiščite na www.euro26.si/popustfiso.htm (seznam po krajih). Popusti na prenočišča so na voljo tudi v drugih krajih, v bližini smučišč: Srednja vas v Bohinju, Solčava, Kranjska gora, Bovec, Boh. jezero, Jesenice (planinske kočje)...

PROJEKT EYCAdeMy

DIANA: "Ne le športne aktivnosti, tudi seminarji, izobraževanja ... so predragi!"

ANŽE: "Manjkajo nam dobre avtobusne povezave; npr. jaz imam zadnji avtobus ob 24.00."

MAJA: "Najhujše je, da nekatere stvari imamo in sploh ne vemo, da so."

JANEZ: "Če si nek revolucionar, te nihče ne mara, če pa si mnenja, kot je večina, nisi naredil nič. Nikjer nisi na boljšem."

ANDREJA: "Sam človek težko kaj doseže, plača se imeti društvo."

DIANA: "Problem je, da šele če si društvo, se lahko prijaviš na razpis. Že zaradi sistema moraš imeti društvo. Meni se zdi, da je različnih društev že ful preveč."

To je le nekaj mnenj udeležencev letošnje raziskave o aktivnosti in participaciji mladih. Skupno okoli 600 mladih iz 13 evropskih držav starih od 16-26 let, se je v skupinskih debatah pogovarjalo o možnostih, ki jim jih ponuja okolje in organizacije. Z združevanjem njihovih mnenj glede na starost, spol in kraj bivanja, smo pripravili poročilo, ki bo pomagalo različnim organizacijam izboljšati in prilagoditi mladinske programe mladim. Najlepša hvala vsem, ki ste sodelovali!

KAJ PA TI MISLIŠ? SI UPAŠ POVEDATI?

Pomladi bomo izvajali novo raziskavo. Tema trenutno še ni znana, k sodelovanju pa vabimo **dekleta in fante stare od 15-26 let iz vse Slovenije**, ki si upajo jasno povedati kaj mislijo. Prijavite se tako, da sporočite vaše ime in priimek, podatke o starosti in vašo telefonsko številko na naslov info@movit.si. Za sodelovanje vas čaka "goodybag" EURO<26 z uporabnimi nagradami.

EURplace26 - kateri je tvoj EURO<26 "place"?

BUDIMPEŠTA, CARDIFF, EDINBURGH, GRADEC, LJUBLJANA, LUXEMBOURG, PRAGA, ZARAGOZA – 8 vročih točk Evrope, kjer so mladi popotniki še posebej dobrodošli. EURplace26 (beri: your place 26) je projekt evropskih mest, katerih skupna značilnost je, da so gostoljubna in zanimiva za mlade. V vsakem od 8-ih mest so vzpostavljene INFO TOČKE EURplace26, ki imajo vlogo dobrodošlice mladim popotnikom, obenem pa nudijo vse za mlade zanimive informacije na enem mestu. Info

točke so namenjene imetnikom EURO<26, zato marsikatera točka omogoča posebne ugodnosti. Članki, popotniški nasveti in seznam info točk: www.euro26.si/indexeurplace.htm.

ŽE ZA 29 EVROV!

BUDIMPESTA, DUNAJ IN PRAGA:

OD 11. DECEMBRA SLOVENSKE ŽELEZNICE PRIPRAVLJAJO POSEBNE UGODNOSTI ZA PREDNOVOLETNI OBISK BLIŽNJIH EVROPSKIH PRESTOLNIC Z VLAKOM – PREVERITE NA WWW.SLO-ZELEZNICE.SI

DUNAJ: z vozovnico SparSchiene

Od 1. februarja 2006 dalje bo možno na Dunaj potovati po neverjetni ceni **29 EVROV** (v tolarški protivrednosti), in sicer z vlaki 150/151 "EC Emona", 156/157 EC "Zagreb" in 158/159 EC "Croatia". Cena velja za potovanje v eno smer v 2. razredu. Ker je število mest po tej ponudbi omejeno – čeprav velja vse dni v letu – kaže upoštevati star slovenski pregovor: "Kdor prvi pride, prvi melje!"

DUNAJ: posebna ponudba Wien Spezial

Želite doživeti Dunaj v prednovoletnem času? Od 11. decembra 2005 do 31. januarja 2006 je z Avstrijskimi železnicami dogovorjena uvedba posebej ugodne ponudbe Wien Spezial. Potniki, ki bi želeli v tem času obiskati Dunaj, bodo lahko potovali kar s 50 % popustom. Wien Spezial je vozovnica za povratno potovanje v 2. razredu. Za potovanje na relaciji Ljubljana-Dunaj in nazaj dobite vozovnico »Wien Spezial« že za **56,60 EVROV** (v tolarški protivrednosti). Nakup vozovnice Wien Spezial je lahko tudi privlačno novoletno darilo!

BUDIMPESTA: z vlakom IC Citadella

Vsi, ki si želite obiskati Budimpešto z vlakom, imate od 11. decembra 2005 dalje enkratno priložnost potovati veliko ceneje kot doslej. Za potovanje z vlakom IC Citadella, ki vozi prek mejnega prehoda Hodoš, bo namreč treba za povratno vozovnico 2. razreda za relacijo Ljubljana-Budimpešta odšteti le **39 EVROV** (v tolarški protivrednosti). Enosmerna vozovnica stane 29 evrov. In še vozni red. Vlak IC Citadella bo imel iz Ljubljane odhod ob 7.40 in bo prispel v Budimpešto ob 16.18. Ob vrnitvi ima vlak odhod s postaje Budapest Deli ob 12.55, prihod v Ljubljano pa ob 21.31.

PRAGA: Praga Spezial

Za potovanje z vlakom EC 100/101 »Jože Plečnik« na relaciji Ljubljana-Praga, ki bo vsak dan od 11. decembra vozil na poti Spielfeld-Graz-Linz-Summerau, je na voljo omejeno število vozovnic za enosmerno potovanje Praga Spezial po promocijski ceni **29 EVROV** (v tolarški protivrednosti).

Z VLAKOM DO POHORSKIH SMUČIŠČ

Smučarji in vsi ljubitelji rekreacije, ki bodo potovali z vlakom do Maribora, lahko koristijo ugodnosti kartice ugodnosti SŽ-EURO<26 in druge popuste. Slovenske železnice v sodelovanju s Športnim centrom Pohorje zagotavljajo možnost nakupa **UGODNEJŠIH SMUČARSKIH VOZOVNIC** na potniških blagajnah Maribor in Celje.

Z vozovnico za smučarski vlak boste na blagajnah pohorskih smučišč za celodnevno smučarsko vozovnico odšteli:

:: mladi od 13. do 23. leta: **4.000 tolarjev** (namesto 5.100 SIT)

:: odrasli: **4.900 tolarjev** (namesto 5.700 SIT)

:: za nočno smuko (od 18. do 21. ure): **4.500 tolarjev** (namesto 5.200 SIT)

Od železniške postaje Maribor do pohorske vzpenjače in nazaj je zagotovljen AVTOBUSNI PREVOZ – avtobusi vozijo vsakih petnajst minut. Ponudba velja v času smučarske sezone 2005/2006.

V predprodaji lahko smučarske vozovnice kupite v INFO centru v Ljubljani in potniški blagajni celjske železniške postaje po naslednjih cenah:

:: odrasli : **5.000 tolarjev**

:: mladi od 13. do 23. leta **4.500 tolarjev**

Z VLAKOM V BTC CITY!

Nakupovanje, zabava, osvežitev v vodnem mestu Atlantis ... in še marsikaj! **Od 3. decembra** naprej se lahko s prijaznim vlakom iz ljubljanske železniške postaje odpravite v BTC City, kjer vas čaka čarobni december: užitek v vodnem mestu ATLANTIS, božična tržnica, obisk Miklavža in Božička s spremstvom, šola drsanja, tekmovanje ledenih palčkov, ledeno gledališče BTC in še kaj!

VOZNI RED VLAKA (vak ne vozi ob nedeljah)

9.05	14.05	19.45	LJUBLJANA	9.56	14.56	22.36
9.26	14.26	20.06	BTC	9.35	14.35	22.15

Z VLAKA »HOP« NA SMUČI!

Prav preprosto je: sedete na vlak, smučati imate že skoraj pripete, in ko se vlak ustavi, ste na smučišču. To je tisto! To je **SMUČARSKI VLAKI!**

Za tiste, ki se boste s smučarskim vlakom peljali v Bohinjsko Bistrico do smučišča **KOBLA**, so Slovenske železnice poleg popustov za imetnike kartice SŽ-EURO<26 in drugih obstoječih popustov pripravili še posebno ugodnost: **POPUST PRI SMUČARSKI VOZOVNICI!**

Z vozovnico za smučarski vlak boste za dnevno smučarsko karto odšteli:

:: odrasli: samo **4.000 tolarjev**

:: mladi do 14. leta starosti: samo **2.900 tolarjev**

Smučarski vlak do Bohinjske Bistrice bo ob ugodnih snežnih razmerah vozil IZ LJUBLJANE vsak dan (prestop na Jesenicah od pon. do pet.), IZ KOPRA pa ob sobotah, nedeljah in praznikih, ter med zimskimi počitnicami vsak dan.

Vse podrobnejše informacije dobite na železniških postajah in na www.slo-zeleznice.si.

PREVAJALSKO DELO V

BRUSLJU

VAS ZANIMA, KAKO POTEKA DELO ZNOTRAJ USTANOV EU? DELO V POSAMEZNIH USTANOVAH EU JE RAZNOLIKO PRAV TOLIKO, KOT SO RAZNOLIKE USTANOVE, SVET EVROPSKE UNIJE PA IMA SLOVES USTANOVE, KJER SREČAŠ SAMO PRIJAZNO OSEBJE IN KJER JE DELO ZARES UŽITEK. IN PRAV ZARES JE TAKO.

Ta EU se nam zdi tako daleč, kajne? Vendar prav tam, kjer je »Evropa«, je tudi že cela gruča Slovencev, ki so redno ali začasno zaposleni v ustanovah EU ali pa so tu morda le kratkoročno na praktičnem usposabljanju. In Bruselj tako postaja vedno manjši, saj na ulicah ne srečaš le ljudi, ki govorijo francosko, flamsko, angleško, nemško, ampak tudi ljudi, ki govorijo poljsko, češko, kitajsko in tudi slovensko. Slovenski jezik postaja vedno zanimivejši, predvsem za tiste, ki prihajajo iz »starih« držav članic EU.

PRVI DAN V SLUŽBI

Že sam prvi delovni dan v okviru Sveta je poseben. Na ta dan te seveda ne čaka pisarna z goro papirja. Na podlagi potrdila o pričetku službe ti najprej izdelajo posebno notranjo osebno izkaznico, ki ti omogoča vstop v poslopja Sveta. In nato te čaka prvo predavanje, kjer podpišeš pogodbo o delu in kjer te seznanijo s podrobnostmi ter posameznimi pravicami in odgovornostmi. Po predavanju te na tvojem delovnem mestu prijazno pričakajo novi sodelavci, med njimi tudi dva mentorja. In če imaš srečo, te že čakata pisarna in računalnik. Ampak, ker si povsem nov v službi in ker si se šele priselil iz Slovenije, imaš na voljo okvirno 2 tedna, da si v miru poiščeš stanovanje, urediš bančni račun ter ostale zadeve v zvezi s stanovanjem.

KAKO POTEKA DELO V OKVIRU PREVAJALSKEGA ODDELKA SVETA EU

Po dobrih dveh tednih se končno spet pojaviš v službi in najprej se moraš udeležiti usposabljanja. Seznaniti se je namreč potrebno s posebnim računalniškim programom, ki predstavlja glavno orodje pri prevajanju. Najboljše pri vsem tem pa je to, da pri delu nisi sam, ampak ti pomagata mentorja; eden za delovne zadeve drugi za zadeve, ki so povezane z vsakdanjim življenjem.

Delo prevajalcev in tajnikov v okviru slovenskega prevajalskega oddelka Generalnega sekretariata Sveta je delo, kjer med seboj sodeluje skupina 35 Slovencev, ki zagotavljajo prevajalske storitve Svetu. Mnogo dokumentov tajniki že predhodno povežejo z dokumenti iz istega področja, ki so že bili prevedeni, saj tako olajšajo delo prevajalcem in jim omogočijo, da se isti termini, besedne zveze ali celotni stavki tudi enako prevedejo. Včasih je treba kak dokument prevesti brez poprej prevedenih dokumentov in pri tem si prevajalci pomagajo z elektronskimi in natisnjenimi slovarji, notranjo knjižnico Sveta in z drugimi spletnimi viri. Če prevajalci govorijo več jezikov, si lahko pomagajo s prevodi v drugih jezikih. Vedno se prevaja le v svoj materni jezik; slovenski prevajalci najpogosteje prevajajo iz angleškega v slovenski jezik, včasih pa tudi iz drugih jezikov. Pri prevodu strokovne terminologije se prevajalci za pomoč obračajo tudi na nacionalne strokovnjake posameznega področja ali pa si med seboj pomagajo v okviru posameznih delovnih skupin. Vsak prevedeni dokument nato pregleda revizor, ki poda svoje predloge in mnenja glede prevoda, prevajalec pa lahko predloge sprejme ali pa ne. Tajniki nato dokumente le še »uredijo« in zagotovijo, da je delo tako tajnikov kot tudi prevajalcev zabeleženo kot opravljeno ter da je dokument v ustrezni obliki posredovan naprej na pravi naslov.

POSEBNI DNEVI

Morda se sliši delo suhoparno, vendar pa ni tako vsak dan. Tukaj so še posebni dnevi, kot na primer zasedanje Evropskega sveta, ko je potrebno zagotoviti prevajanje podnevi in ponoči ter organizirati dežurstva skozi cel dan. Celotna dežurna skupina takrat ni razpršena po svojih pisarnah, ampak vsi dežurajo v skupni večnamenski pisarni. To pa poleg skupnega dela omogoča tudi druženje in medsebojno spoznavanje. Hkrati pa to pomeni nadure, ki bodo bodisi plačane, bodisi zabeležene kot ekstra ure, ki jih boš lahko kasneje izkoristil in si vzel dan za počitek.

BONUSI

Najboljše pri vsem tem ni le plača, možnost koriščenja ali izplačila nadur in krajši delovnik, ampak predvsem ugodnosti, ki si jih deležen, kot na primer učenje tujih jezikov, različna usposabljanja (usposabljanje za novince, timsko delo, oblikovanje spletnih strani, usposabljanje za delo z računalniškimi programi) ter predvsem izkušnje, ki jih pridobiš z delom v tujini.

Če te zanima delo v okviru katerekoli ustanove EU, spremljaj dogodke v Bruslju ter se udeleži naslednjega dneva odprtih vrat, kjer si lahko možnosti za delo znotraj ustanov EU pogledaš поблиže. Letos je bil tak dan 30. aprila, za naslednje leto pa v začetku marca posrfaj po spletnih straneh posameznih ustanov EU. Več informacij o možnostih zaposlitve v okviru ustanov EU pa na spletni strani Evropskega urada za izbor osebja **EPSO**: <http://europa.eu.int/epsa>.

In se vidimo ... v Evropi!

OB OMEMBI GLAVNEGA MESTA NIZOZEMSKA SO ASOCIACIJE RAZLIČNE, PA VENDARLE V NEKEM ŽE ZNANEM KONTEKSTU; LEGALIZACIJA, RDEČE ČETRTE IN PREDVSEM VELIKO VELIKO VESELJAČENJA. NE BOM ZANIKALA – AMSTERDAM PONUJA VSE TO. IN VENDAR JE TO LE MAJHEN DELČEK TISTEGA, KAR LAHKO IZKUSITE V PRIJETNEM MESTU, KI JE RAVNO DOVOLJ SEVERNO, DA IMA RAHEL PRIDIH SKANDINAVSKOSTI IN RAVNO DOVOLJ JUŽNO, DA SO DOMAČINI PRAV NIČ DRUGEGA KOT FANTASTIČNO PRIJAZNI IN ODPRTI LJUDJE.

V sneg ali med tulipane? Nizozemska ima raznoliko vreme, vendar lepote Amsterdama niso odvisne od letnega časa. Mesto je lepo pozimi, ko je okrašeno z izredno inovativnimi lučkami, vendar prav divje mrzlo! Če pa ga obiščete spomladi, ne zamudite prvomajske zabave Queen's Day.

KAKO TJA?

Amsterdam je izredno popularna lokacija, sploh za novoletna rajanja in za prvomajske izlete, tako da se lahko v primeru, če nameravate potovati v teh obdobjih, obrnete kar na kakšno potovalno agencijo za mlade. Lahko se seveda poslužite letečih prevoznih sredstev; tu pride v poštev Easyjet preko Berlina, vendar se zna zgoditi, da vas čakajo bolj ugodne povezave direktno iz Ljubljane, kar se splača preveriti pri različnih ponudnikih letalskih prevozov (www.potnik-sp.si, www.staljubljana.com, www.lastminutecenter.si). Seveda obstaja tudi vseštudentsko popularna opcija železnic. Za informacije o odhodih vlakov iz Ljubljane se obrnite na www.slo-zeleznice.si, upoštevajte pa, da je navadno treba prestopiti vsaj enkrat do dvakrat in da z nekaj dodanimi tisočaki že lahko udobno letite in predvsem prispete na cilj v veliko manj urah.

KAKO KAM

Predvsem lahkih nog. Amsterdam je sicer kar precejšen zalogaj, vendar vam ne daje takega občutka. Stolpnice boste le stežka našli; zaščitni znak mesta so druga ob drugo stisnjene ozke nizozemske hiške ob mnogih kanalih. Lahko jo mahnete peš po mestu in najbrž opozorilo, da glejte pod noge, ne bo odveč ... Prvo pravilo je: kolesarji imajo vedno prednost! To sicer ni zapisano v nobenem pravilniku, vendar je vsem kristalno jasno. Zato raje pazite na kolesarje, ko prečkate cesto; lahko pa si sami izposodite kolo na različnih lokacijah (www.amsterdam.info/transport/bike-rentals). Kako pomembna so kolesa za Amsterdam, pa dokazuje tudi dejstvo, da imajo vsako leto drugo nedeljo v maju tudi kolesarski praznik v čast preko 550.000-ih koles v mestu! Pri tem, da je prebivalcev le okoli 720.000 ...

Seveda jo lahko po Amsterdamu uberete tudi s pomočjo avtobusov ali tramvajev, začetna postaja za večino je Centraal Station. Vstopite pri sprednjih vratih in največkrat lahko vozovnico kupite kar pri vozniku. Pazite na izstop, saj so postaje včasih kar sredi ceste. Podzemna železnica je izredno neuporabna za turiste, saj ima v centru mesta le štiri postaje. Če nameravate pogosto uporabljati javni prevoz, lahko kupite strippenkaart – niz 15 vozovnic, ki jih dobite na okencih za prodajo

vozovnic in na turističnih uradih. Ena vozovnica velja za eno cono (zemljevidi so na vseh postajališčih!), vsako vozovnico morate žigosati za cono in za vožnjo. Taksiji so dragi in povsem neuporabni; če jih ne lovite pred večjimi hoteli, znamenitostmi ali postajališčih taksijev, kar pozabite.

TUDI SPATI JE TREBA

Če potujete na lastno pest, potem je najbolje, da si poiščete primeren hostel (www.euro26.si/indexHW.htm – brezplačna rezervacija, www.hostels.com, www.amsterdam.info/hostels, www.hostelamsterdam.com). Priporočam vnaprejšnjo rezervacijo, posebej v času novoletnih in prvomajskih praznikov. Cenovni razredi so različni, prav tako različno upoštevajo Hostelling kartico – pozanimajte se vnaprej.

NAOKOLI

Kaj je obvezno videti? Najpomembneje je, da si vzamete čas in začutite utrip mesta. Amsterdamčani so ljudje, ki zajemajo življenje s polno žlico, pa vendar živijo počasi, izogibajo se stresu in predvsem najdejo čas za sprostitev. Mesto ima okrog 1500 kavarnic in bistrojev, ki vam nudijo fantastičen pogled na mestno dogajanje in so čudovit način za sproščanje. Pa vendar ima mesto tudi nekaj »must-see« znamenitosti.

:: Za vstop v hišo ANNE FRANK boste odšteli 7,50 Evro, vendar mnogi obiskovalci pravijo, da je ogled hiše eno izmed najbolj ganljivih doživetij. Če ste prebrali dnevnik male Židinke, boste hitro prepoznali vrtiljivo knjižno omaro in če knjige niste prebrali, poznate vsaj zgodbo.

:: "PLAVAJOČA" CVETLIČNA TRŽNICA ima še danes stojnice na barkah (kot nekoč, ko so uvažali cvetje in ga nato tu prodajali), vendar so trajno privezane, ponujajo pa najrazličnejše sezonsko cvetje, sadike, lončnice, zelišča ...

:: BOLŠJI TRG na Waterloopleinu je fantastičen za radovedneže, najživahnejša tržnica s ceneni oblaci, redkostmi in staro šaro – pazite na žeparje!

:: NAJOŽJA HIŠKA NA SVETU (preverjeno!) v širino meri le 2,02 metra in 6 metrov v globino. Naslov: 22 Oude Hoogstraat.

:: RIJKSMUSEUM je državni muzej, ki hrani sedem milijonov umetnin in največjo zbirko nizozemskih umetnin v 250-ih sobanah. Rijksmuseum Van Gogh je muzej s slikami Vincenta van Gogha, v letu 2006 pa Nizozemci praznujejo

AMSTERDAM

400-to obletnico rojstva Rembrandta, zato so pripravili skupno razstavo z njegovim italijanskim sodobnikom – Caravagggiom (skupna vstopnica je okrog 25 Evro).

:: DE GOOIER je osrednji amsterdamski mlin na veter iz leta 1725, ki je bil некоč prvi žitni mlin na Nizozemskem, danes pa je preurejen v gostinski lokal (poiščite ga na Funenkade).

ZA ŽELODČKE

Kot v vseh večjih prestolnicah je tudi v Amsterdamu na izbiro veliko kuhinj z vsega sveta. Razlika pa je v vzorcu prehranjevanja – Nizozemci si vzamejo čas za vsaj 5 obrokov na dan. Ob 17h je npr. čas za "BORREL" oz. čas za pijačo, kakor ga imenujejo Nizozemci. Kozarec piva, srk holandskega "jeneverja" (neke vrste gina), kozarec vina ali sherryja, zraven pa sir, oreščki ali kekci. Priljubljen prigrizek je tudi "BITTERBALLEN" – ocvrte mesne kroglice z gorčico. Sicer so pa tradicionalni holandski obroki sestavljeni iz veliko krompirja, zelenjave, mesa in rib – ampak zelenjava ima vedno prvo mesto. Sicer se tudi za plitve žepe vedno kaj najde. Med priporočljivimi (sicer ne najcenejšimi) je npr. mediteransko navdihnjen GRAND CAFÉ DULAC na boemski Haarlemmerstraat, ki ponuja tudi popust za študente (tudi mednarodne).

Nizozemci imajo veliko svetovno znanih znamk piva – Heineken, Amstel, Bavaria. Proces pridelave piva si lahko tudi ogledate, npr. v pivovarni Heineken. Pokušina seveda ni izključena.

ŽURERSKA DEJAVNOST

:: Vreden obiska je PARADISO, amsterdamski klub, v katerem se odvijajo vse vrste glasbenih prireditev – koncerti, partiji, kar vam srce poželi. Lahko tudi vnaprej preverite, kaj vas čaka. www.paradiso.nl

:: ODEON je nabrežna hiša, predelana v ogromen klub, ki poskrbi za glasbe vseh okusov; v kleti jazz, v pritličju house, zgoraj pa klasična disko glasba od 60-ih do 80-ih let. www.odeontheater.nl

:: MELKWEG je precej legendaren: klub, restavracija, koncertni, gledališki in razstavní prostor obenem. Ima tudi zelo zanimivo zgodovino – postavljen je namreč v prostor nekdanje mlekarne (od tod ime »mleko stran«, ki pa se lahko prevede tudi kot »mlečna cesta«). www.melkweg.nl

:: COFFEE SHOPI: dejstvo, da je marihuana legalizirana, ne pomeni, da jo lahko kadite na vsakem vogalu, zato ne bodite presenečeni, če vas bo, medtem ko boste na prostem vlekli joint, za rokav pocukal policist. Raje se podajte v zavetje lepo urejenih coffee shopov (med njimi tudi en plavajoč!!). www.coffeeshop.freeuk.com

Eden večjih je LA CANNA, v samem centru nakupovalnega območja, v treh nadstropjih, z mizami za biljard in »vstopnino« za WC (kot marsikje drugje!). www.lacanna.nl/en

ODSKOČNA DESKA

Če vam čas le dopušča, skušajte skočiti še v kakšno drugo mesto, železniške povezave so precej dobre in Nizozemska ponuja veliko več kot le utrip glavnega mesta. Obiščite predmestje, stare vasice, oglejte si, kako v DELFTU izdelujejo svetovno znano keramiko, kako v ZANSEE SCHANS v mlinih na veter izdelujejo cokle ali kako v EDAMU izdelujejo vele znani sir.

TEŽAVE

Ogibajte se uličnim prodajalcem drog, bodite izredno pazljivi na žeparje v Rdeči četrti, na Rembrandstpleinu in trgu Dam pa ob poznih urah utegneta naleteti na težave. Najboljša pot je direktno ignoriranje.

Veleposlaništvo republike Slovenije: Anna Paulownastraat 11, Den Haag
vhg@mzz-dkp.gov.si

EURO<26

Imetnike kartice (EURO<26 in SŽ-EURO<26) čaka v Amsterdamu veliko popustov (pri vstopnini v VSEH kinih, v klubih, muzejih, hostlih ...) in skupaj več kot 1.500 popustov v celi Nizozemski:

:: www.cjp.nl :: www.euro26.org

VEČ INFORMACIJ

:: www.amsterdam.info
:: www.iamsterdam.com
:: www.visitamsterdam.nl

ETIOPIJA:

drugačna in enkratna

SKORAJ EDINA AFRIŠKA DRŽAVA, KI JE UŠLA EVROPSKEMU KOLONIALIZMU, SE ŠE VEDNO TRDNO OKLEPA SVOJIH KULTURNIH KORENIN. NA ŽALOST SE JE ŠE VEDNO DRŽI TUDI GRENAK PRIOKUS VELIKIH LAKOT TER BURNE IN KRVAVE POLITIČNE PRETEKLOSTI, A S SVOJO DRUGAČNOSTJO IN ENKRATNOSTJO SI ZAGOTOVO ZASLUŽI VEČ POZORNOSTI. ČUDOVITA NARAVA NE PUŠČA RAVNODUŠJA, A PRAV LJUDJE SO VEDNO ZNOVA TISTI, KI NAME NAREDIO NAJMOČNEJŠI VTIS.

Način življenja v plemenskih področjih na jugu države se je skozi tisočletja le malo spremenil in država se sedaj sramuje svojih golih divjakov z juga, ki da mečejo slabo luč na v prihodnost zarzo dežel. A nenavadni ljudje z juga se ne ozirajo na »modre« besede politikov v Addis Ababi. Mnogi ne vedo niti, kaj je to Etiopija in da je tam nekje prav blizu njih meja z nekakšno Kenijo.

MURSI

Redki turisti se raje odločijo za obisk z zgodovinskimi ostanki bogatega severa, kot da bi se po peklenski vročini dneve dolgo prebijali po razbitih kolovozih do doline reke Omo. Prav tu pa se začne drug svet, ki si z zunanjim deli le zvezde na nebu. Vsaj po svojem videzu so nesporni zmagovalci v svoji drugačnosti in dekoracijah svojih teles pripadniki plemena Mursi. Okrog 4000 naj bi jih še živelo med rekama Omo in Mago. Njihovo največje bogastvo pa so velike črede krav, v zadnjem času pa so se sila navezali tudi na avtomatsko orožje, s katerim rešujejo številne spore z okoljskimi plemeni.

PUŠKE IN ALKOHOL

Vojne v Sudanu, Somaliji in sami Etiopiji so pustile za seboj ogromno orožja in kalašnikov je med Mursi poleg krav hitro postal nujen statusni simbol. Tudi vladna ideja o nacionalnem parku Mago, ki naj bi bil oaza za bogati živalski živelj, se med Mursi ni ravno prijela. Z avtomatskim orožjem je namreč postal lov lažji kot kdajkoli. S slonovino in že skoraj iztrebljenimi nosorogi se da zaslužiti prav lepe denarje, a kaj, ko ves izkupiček takoj poženejo za puške in alkohol, ki ga je moč dobiti v par dni hoda oddaljenem mestu Jimka. Od lokalnega žganja še dodatno opogumljeni pa postanejo Mursi precej neobvladljivi, tako nam ljudje z okolice svetujejo, da je, če že vztrajamo pri obisku njihovih vasi, zato najprimernejše dopoldne, ko je večina še vsaj približno treznih.

PIERCING NOVIH RAZSEŽNOSTI

Da sta lepota in privlačnost zelo individualni stvari, mi je povsem jasno. Pri tem, da je za lepoto potrebno tudi malo potrpeti, pa so Mursi naredili še korak dlje. Ženske si namreč kot nekakšno iniciacijo v zarezo v spodnji ustnici vstavljajo vedno večje lesene in glinene ploščice. Ob tovrstnem modnem dodatku dobi beseda piercing tudi za nas popolnoma nove razsežnosti, saj doseže po nekaj letnem raztegovanju ta nenavaden nakit že velikost manjšega do srednje velikega kroznika. Dolgo časa je tako veljalo prepričanje, da so s tem običajem začeli zaradi arabskih trgovcev s sužnji, saj naj bi tako pohabljenе ženske veljale za grde in so se jim raje na široko izognili. A kruta navada se je ohranila do danes, ko čim večja ploščica ali disk pomenita večji statusni simbol. Z veliko glineno ploščico v prerezani ustnici, z doječim otrokom na prsih in z avtomatsko puško za vratom pa dobijo tudi materinski prizori popolnoma nov zorni kot ...

neverbalna komunikacija na potovanju

ENO JE OBVLADATI FRANCOSKI, ŠPANSKI, ARABSKI ITD. JEZIK – IN ŽE TO JE DOVOLJ TEŽKO; NEKAJ POVSEM DRUGEGA, MOGOČE ŠE BOLJ POMEMBNEGA PA SO PRAVILA TELESNEGA JEZIKA V TUJIH DEŽELAH. VEMO, DA JE PRI PRVEM VTISU V 95 % POMEMBEN IZGLED OSEBE, OBLEKA, POSTAVA, OBRAZNA MIMIKA, GLAS IN PODOBNO IN DA JE SAMO V 5 % ODVISNO OD TEGA, KAJ OSEBA DEJANSKO POVE, ZATO OBSTAJA VELIKA NEVARNOST, DA GA Z NAPAČNIMI GESTAMI KATASTROFALNO POLOMIMO.

DA ALI NE?

Na vprašanje: »Vam lahko postrežem s kavo?«, se v večini dežel po svetu lahko preprosto odgovori s pokimanjem, kar seveda pomeni »DA«. Razen če se nahajate npr. v Bolgariji, kjer taka gesta pomeni »NE« ... Grki po drugi strani samo dvignejo obrvi, da izrazijo nestrinjanje. Če pa srečate Etiopijca in Arabca in oba odklanjata glavo nazaj, pomeni, da se po vsej verjetnosti v določeni zadevi ne strinjata. Za Afričane ta gesta namreč pomeni »DA«, za Arabce pa »NE«.

Vsak bi se torej moral naučiti vsaj osnove jezika dežele, po kateri potuje, začeniši z »DA« in »NE«, še preden začne brezskrbno uporabljati geste z rokami, glavo ali obrvmi. Nikoli se ne ve, kdaj bo treba odgovoriti na kako bolj pomembno vprašanje kot to, ali želiš srkniti kako kavo ...

KAJ POVEMO, KO MAHAMO Z ROKAMI

01

VELIKA BRITANIJA, AVSTRALIJA: »F*** off«
FRANCIJA, ŠPANIJA: »Dva«

»V« znak z zadnjo stranjo dlani obrnjeno stran od sebe lahko pomeni »dva« ali »f*** off« – precej neprijetno torej, če nas npr. v Avstraliji nekdo čisto nedolžno vpraša, koliko kav želimo ...

02

SEVERNA AMERIKA, EVROPA: »OK«, »Zelo dobro«
FRANCIJA, BELGIJA, TUNIZIJA: »Nič«, »Ničvreden«
JAPONSKA: »Denar«

SARDINIJA, MALTA, TUNIZIJA, GRČIJA, RUSIJA, BLIŽNJI VZHOD, JUŽNA AMERIKA: »Homoseksualec«, »Ass***«

To je ena od gest, katerih uporaba ni priporočljiva, ker so pogosto razumljene popolnoma napačno. Medtem ko v Evropi to pomeni »zelo dobro«, pa ima ponekod drugod referenco na nek zaobljen organ (akhm, pa to niso usta) ...

03

SREDNJA EVROPA: »Ena«
JAPONSKA: »Pet«

ZDA in drugod: »Odlično«, »Super«, tudi gesta za avtoštop

AVSTRALIJA, NIGERIJA: »Poberi se, izgini«, »F*** off«

Dvignjen palec na pesti lahko uporabljate za štopanje, lahko pa pomeni tudi »ena« ali »pet« ali še kaj bolj neprimernege ...

04

ZDA, EVROPA: »Živjo«, »Adijo«

GRČIJA: »Mečem iztrebke nate«

Grkov nikoli ne pozdravljajte z dlanjo! To namreč pomeni »mouiza«, ritualni znak za gnus. Ta gesta z roko izhaja iz časov, ko so kriminalce vodili po ulicah in jih obmetavali z iztrebki ...

FIZIČNA KOMUNIKACIJA

So kulture, v katerih se ljudje veliko dotikajo, kot npr. Arabci, Latino Američani, Grki in Turki; na drugi strani pa so kulture, v katerih imajo ljudje zelo malo fizičnih stikov, kot npr. Severni Evropejci, Američani, Kanadčani in Aziati. V budističnih deželah je npr. prepovedano dotikati se glave neke osebe. Kar pa niti ne predstavlja problema za Slovence, ki se že sami po sebi izogibajo fizičnega kontakta. Pravo nasprotje so npr. Rimljani, ki zelo radi poljubljajo (tudi) tuje v pozdrav, ampak ti poljubi so bolj simboličen dotik z lici. Ponekod v Parizu to gesto izvajajo celo po 4x hkrati. Za razliko od Evrope se npr. na Tajskem in v Indiji lahko dva fanta držita za roko, pa to sploh ne pomeni, da sta homoseksualca. Ta ista gesta med moškim in žensko pa se seveda smatra za popolni tabu. Ne smemo tudi pozabiti, da z ljudmi komuniciramo tudi preko nezavednega oddajanja vonjev, ki lahko vplivajo simpatično ali antipatično, baje vonj vpliva tudi na izbiro primernege partnerja za razmnoževanje. Ampak to je pa že druga zgodba ...

osiromašen **URAN = PLANET**

OSIROMAŠEN URAN JE STRANSKI PRODUKT INDUSTRIJE ZA IZDELAVANJE JEDRSKEGA OROŽJA TER JEDRSKEGA GORIVA. JE ZA POLOVICO MANJ RADIOAKTIVEN KOT NARAVEN URAN, VENDAR KOT TAK V DOLOČENIH POGOJIH ŠE VEDNO NEVAREN ZA ČLOVEKOVO ZDRAVJE. ČE PRIDE V NEPOSREDNO BIVALNO OKOLJE, GA JE SKORAJ NEMOGOČE ODSTRANITI, ZATO BI MORAL BITI HRANJEN NA POSEBEJ PRIREJENIH MESTIH, KJER NE BI PREDSTAVLJAL NEVARNOSTI ZA LJUDI IN OKOLJE. KLJUB TEMU PA GA VOJSKA ZELO RADA UPORABLJA.

RECIKLAŽA PO VOJASKO

Razpolovna doba osiromašenega urana znaša 4,5 milijarde let, zato mora biti kot potencialno nevaren strupen in radioaktiven odpadke hranjen v posebnih skladiščih. Vojna industrija pa je ponudila zelo »učinkovito« rešitev problema tovrstnih nevarnih odpadkov. Iz osiromašenega urana so začeli izdelovati določene vrste orožja, ki imajo veliko prebojno moč. Ogromno današnjih protiklepnih izstrelkov in raket za uničevanje podzemnih bunkerjev v sestavi NATO-vih oboroženih sil vsebuje osiromašen uran. Gre v bistvu za UMAZANO OROŽJE IN NE KONVENCIONALNO OROŽJE kot skušajo zatrditi. Res je, da v trdnem stanju projektil, ki vsebuje osiromašen uran, ni tako nevaren, ko pa ta zadene oviro in se razleti, pri tem nastane nevaren radioaktiven in ekstremno toksičen aerosol, ki vsebuje zelo majhne radioaktivne delce. Ko se aerosol poleže, ti delci padejo na zemljo in SKORAJ NEMOGOČE jih je odstraniti. Še posebej problematično je to v okoljih, kjer je mnogo prahu in peska in ti delci konstantno krožijo v zraku. In kakšne posledice lahko ima tako onesnažena zemlja in zrak za ljudi in okolico?

POSLEDICE OSIROMAŠENEGA URANA

ZDA in NATO sta od leta 1991 naprej v Iraku, Afganistanu in Jugoslaviji uporabila ogromno takšnega orožja. Nekateri znanstveniki so priznali, da so območja, kjer so uporabili takšno orožje, od takrat praktično »nenaseljiva« zaradi škodljivih, celo smrtno nevarnih posledic na prebivalstvo. Samo na Kosovu je bilo v okolje, kjer bivajo ljudje, na neprimeren in strupen način v projektilih odvrženih 10 TON OSIROMAŠENEGA URANA. Koliko ga je bilo do danes odvrženega v Iraku, se ne ve. Nekaj redkih znanstvenikov (med drugim profesor Siegwart-Horst in Tedd Weyman), ki so na tem področju delali raziskave v Iraku, je močno zaskrbljenih za prihodnost. Nekateri izmed njih so zaradi posledic izpostavljanja nevarnim snovem tekom raziskav tudi sami hudo zboleli. Po določenih raziskavah, ki so bile narejene na tem področju, naj bi se število obolelih za rakom na območjih, kjer je bilo uporabljeno takšno orožje, povečalo za več kot 40 %.

Na zdravje ljudi osiromašen uran vpliva na tri načine. Kot težka kovina je izredno KEMIČNO STRUPEN. Pri mnogih ameriških vojaki, ki so imeli stik s takšnim orožjem, so se pojavile hude poškodbe notranjih organov, predvsem odpovedi ledvic. Osiromašen uran je tudi RADIOAKTIVEN, kar lahko povzroča raka, predvsem

pa levkemijo. Dokazovati povezanost rakavih obolenj z osiromašenim uranom je žal zelo težko, še posebej, ker se bolezen razvije Z ZAMIKOM 5-10 LET! In nenazadnje, ob eksploziji bombe z osiromašenim uranom se v zrak skupaj z radioaktivno paro sprostijo IZREDNO MAJHNI DELCI, ki ob vdihavanju trajno poškodujejo dihala.

V Iraku matere ob rojstvu ne vprašajo več po spolu, temveč, če je otrok rojen normalen. Ogromno število otrok se namreč rodi s telesnimi deformacijami, ki so posledica izpostavljanja staršev preveliki količini radiološko in kemično strupenim snovem. Stopnja obolenja za levkemijo in drugimi rakavimi obolenji med otroki v Iraku pa je sedaj mnogo višja kot pred letom 1991.

GLOBALNE POSLEDICE – GLOBALNA ODGOVORNOST

Orožje iz osiromašenega urana je izredno strupeno, kot umazano orožje pa je PREPOVEDANO v vseh meddržavnih sporazumih in konvencijah, TUDI GLEDE NA HAŠKO IN ŽENEVSKO VOJNO KONVENCIJO se orožja s tako strupenimi učinki ne sme uporabljati. Označuje se kot orožje za množično uničevanje. Glede na globalne posledice, ki ga ima uporaba takšnega orožja za naš planet in za vse nas, pa bi lahko takšno početje označili kot ZLOČIN PROTI ČLOVEŠTVU.

Po ocenah naj bi na ta način od leta 1991, ko se je takšno orožje začelo uporabljati, prišlo v zemlino atmosfero 10-krat več radioaktivnih snovi, kot jih je bilo sproščenih v času vseh atmosferskih atomskih poskusov oziroma lahko rečemo, da je to ekvivalent 40.000 hirošimskim bombam!

KAJ LAHKO STORIMO?

Slovenija je postala polnopravna članica Nata in s tem je prevzela tudi SOODGOVORNOST za njegova početja. Zato je potrebno o tem govoriti in opozarjati tako vlado, predsednika vlade in druge vladne organizacije. Poskusimo se čim bolj seznaniti s to problematiko in pokazati, da nam ni vseeno. Irak je mogoče za nas res daleč, Kosovo pa ne več tako zelo. Ko bomo sami imeli družine in se nam bo rodil deformiran otrok, bo že prepozno. Posledice izpostavljenosti se namreč pokažejo šele čez nekaj let ... In mladi smo tisti, ki bomo prevzeli ta planet; na nas bo, da ga ohranimo tudi za nadaljnje rodove.

:: http://en.wikipedia.org/wiki/Depleted_uranium
:: www.xs4all.nl/~stgvisie/VISIE/J_EATON/j_eaton.html
:: www.wsws.org/articles/1999/jul1999/iraq-j05.shtml
:: www.guardian.co.uk (UN raises alarm on toxic risk in Kosovo)
:: www.scoop.co.nz/stories/HL0510/S00138.htm
:: www.rec.org/REC/Announcements/yugo/impact.html
:: www.mladina.si/tehdnik/200102/clanek/balkan1/
:: www.google.com (depleted uranium)

BURKINA FASO:

mladinski center v Boboju

»NAJPREJ JE BIL VELIK, PRAZEN NIČ«, SE POGOSTO ZAČNEJO AFRIŠKE PRIPOVEDKE. TAKO SE ZAČNE TUDI ZGODBA O MLADINSKEM CENTRU V BOBOJU V BURKINI FASO IN SPLOH ZGODBA O PRAVIČNI TRGOVINI IN SLOVENSKEM BOTRSTVU V AFRIKI.

Na tisti nič smo v Boboju pred tremi leti postavili prvo opeko, zadnjo pa na knjižnico/igralnico maja letos. Tako smo s prispevki slovenskih botrov in drugih posameznikov ter kupcev naših »pravičnih« izdelkov v revnem predmestju zgradili prvi, večji del mladinskega centra, v katerem usposobljeni bobojski prostovoljci vodijo različne dejavnosti za otroke, od bralnih uric in pomoči pri učenju do plesnih, glasbenih in športnih aktivnosti. Postavili smo, kratko malo, prvo slovensko HUMANITAS bazo v zahodni Afriki.

KAKO SE JE ZAČELO

Botrstvo je projekt materialne podpore otrokom z namenom izboljšati njihove osnovne življenjske pogoje in predvsem izobraževalne možnosti. Pri tem pa je potrebno skrbeti za dolgoročnost in trajnostnost. To pomeni, da želimo doseči učinek, ki bo v danem okolju pomenil trajno spremembo na bolje. Pri botrstvu smo zato kot prioriteto poudarjali možnost dostopa do informacij oziroma izobraževanje kot ključni element uspeha projekta. Gre za nekakšen kompromis: po eni strani poskušamo podpirati tiste otroke, ki jim je otežkočen dostop do šole, po drugi pa poskušamo ustvarjati stanje, v katerem bodo tudi drugi otroci in odrasli iz iste skupnosti lahko deležni »koščka torte«. Pogosto je situacija v dani skupnosti namreč takšna, da ni velikih razlik med otroki in da so v resnici vsi v zelo podobnem položaju. Del denarja, ki ga dobimo od botrstva, tako vedno porabimo za raznovrstne skupnostne projekte, katerih skupni imenovalec je vedno izobraževanje.

MLADINSKI CENTER

Tako se je iz nič zgodila hiša iz opeke. Da bi nadaljevali z uspešnim izdelovanjem izdelkov po načelih pravične trgovine, morajo Humanitasovi obrtniki izučiti tudi nove generacije spretnih rok – in to jim bo tudi omogočeno znotraj omenjenega mladinskega centra v Boboju. V njem so poleg delavnice predvideni tudi knjižnica, informacijski center in pa center za nastanitev prostovoljcev, ki izvajajo Humanitasove projekte. Parcelo je društvu za namene regionalnega sedeža in mladinskega centra v brezplačni najem dodelila mestna občina, katere predstavniki so se tudi udeležili otvoritvene slovesnosti skupaj s predstavniki lokalnega radija in nacionalnega časopisa.

Iz naših skupnih misli pa se je zgodilo še nekaj večjega, namreč nova burkinska organizacija, Association KAFULI. Kafuli pomeni zbiranje, druženje in torej simbolizira naše skupno druženje, skupno delovanje podobno mislečih. KAFULI bo naš lokalni partner, neodvisna in neprofitna organizacija, katere cilji so krepitev lokalnih skupnosti, pomoč pri izobraževanju, spodbujanje tolerantnosti in enakopravnega obravnavanja žensk in drugih ranljivih skupin prebivalstva. Predsednik te nove burkinske nevladne organizacije je Seydou Ganou, nekdanji učitelj, kasneje ravnatelj, zdaj pa svetovalec za izobraževanje. V sodelovanju z njim je društvo Humanitas že zadnje 4 leta razvijalo projekt botrstva, ki je po našem mnenju učinkovit sistem pomoči otrokom in hkrati širši skupnosti, nenazadnje pa tudi metoda medkulturnega zavedanja v obeh deželah, burkinski in slovenski.

Pravkar odprti mladinski center v Boboju je sicer šele prvi objekt, ki deluje na omenjenem kraju, pripravlja pa se še izgradnja večjega skupnostnega centra, ki bi poleg knjižnice in aktivnosti za otroke pomenil tudi kulturno umetniško središče ter skupaj z ateljejem »pravične trgovine« predstavljal točko medkulturnih izmenjav in slovensko burkinskega sodelovanja.

Več informacij o burkinskih in ostalih dejavnostih Humanitasa: www.humanitas-slovenia.org

pohodi GA!

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA, NAFTNI LOBIJI, PREDAJANJE UDOBJU, ONESNAŽEVANJE, ODPADKI, MESTA, NATRPANA S PLOČEVINO, NEMOGOČE PARKIRANJE V MESTU, KOLONE PLOČEVINE, NERVOZNI VOZNIKI, NEUPOŠTEVANJE PROMETNIH PREDPISOV, VSE MANJ ZELENIH POVRŠIN V MESTIH, PARKIRANJE NA PLOČNIKIH, OVIRANJE PEŠCEV ...

Dovolj, da je aktivist Michael Hartmann sredi 90-ih v bavarski prestolnici pričel s prvimi aktivističnimi pohodi po mestu – s hojo čez avtomobile, parkirane na pločnikih, saj je bil prepričan, da v kolikor so avtomobili parkirani na mestih, rezerviranih za pešce, je dovoljeno hoditi po avtomobilih. Seveda je takšno radikalno početje vzbudilo zanimanje javnosti in pričela se je javna polemika o legjitimnosti takega početja. Hartmann pristane v seči, a je spoznan za nedolžnega z besedami: »Hoja po avtomobilih, parkiranih na javnih površinah, je legalna, če avtomobil pri tem ni poškodovan.«

CAR BUSTERS

Oborožen s temi besedami Hartmann poučuje bodoče aktiviste hoje po avtomobilih in kmalu dobi podporo mnogih skupin po vsej Evropi in tudi v Severni Ameriki. Tako se je vzpostavilo gibanje za mesta brez avtomobilov in skupina aktivistov pod imenom Car Busters se je razširila v gibanje World Carfree Network, ki ima sedež v Pragi in promovira alternativne načine razvoja, ki ne temeljijo na odvisnosti od avtomobilov, Car Busters pa je postalo tudi ime revije, ki jo izdaja ta skupina v več jezikih.

Aktivisti se tako srečujejo na letnih zborovanjih, kjer razpravljajo o okoljski problematiki, nikoli pa niso izvzeli aktivistični podvigi, ki odmevajo v javnosti. Začetnik gibanja hoje čez avtomobile, Michael Hartmann, dandanes ni več mladenič, izkoristi pa vsako priložnost, da širi svoje znanje in ideje, za kar je posnel tudi video in knjigo, kako pravilno pohoditi avto.

Več o gibanju in pristopih k širjenju ideje o reševanju okoljske problematike si lahko prebereš na spodnjih naslovih, ponujamo pa kratko inštruktažo, kako se lotiti akcije na ulici.

AKCIJA

Aktivisti izvajajo več vrst akcij za ozaveščanje javnosti o problemu uporabe avtomobilov. Navajamo osnovni akciji.

1. HOJA ČEZ AVTOMOBILE

S hojo pričneš na sprednjem delu na odbijaču avtomobila. Pomembno je, da avtomobila pri tem ne poškoduješ, zato moraš izbirati mesta, kjer je pločevina dovolj trdna (robovi, stičišče stekla in pločevine). Z odbijača stopiš na rob pokrova motorja – na blatnik nad odbijačem pri strani avtomobila, nato stopiš na mesto, kjer se vetrobransko steklo stika s pokrovom motorja in se zavihtiš na streho in stopiš na rob, kjer se vetrobransko steklo stika s pločevino strehe. Pri prečkanju strehe se navadno zgodi, da ko stopiš na sredino, se pločevina pod tvojo težo upogne, vendar ko stopiš na rob med streho in zadnjim steklom, se pločevina na strehi vrne v prvotni položaj. Da se temu izogneš, lahko stopaš po robu strehe, kjer se stika z vrati avtomobila. S strehe stopiš na rob pokrova prtljažnika in skočiš na tla. Možna je tudi obratna pot, tako da začneš na prtljažniku avtomobila, vendar je začetek nekoliko težji, če ima avto karavanski zadek.

2. NI MESTA ZAME, NI MESTA ZATE

Za to akcijo so potrebne vsaj štiri krepke osebe. Ideja: če je avtomobil parkiran na pločniku in s tem ovira pešce, še posebej pa invalide na vozičkih in osebe, ki pred seboj porivajo otroški voziček in morajo zaradi parkiranega avtomobila obiti oviro, potem izvedemo povračilne ukrepe. Avtomobil primemo, vzdignemo in postavimo na cesto. Tako zapremo pot vozilom na cesti, ki se znajdejo v situaciji, v kakršni je bil pred tem pešec. Voznik tako prestavljenega avtomobila bo verjetno s tem prejel krepko lekcijo za svoje dejanje.

:: www.worldcarfree.net
:: <http://kriegste.de/carwalker>
:: www.carbusters.org
:: www.focus-ngo.org

RES JE, NA PRVI POGLED NIMAJO RAČUNALNIŠKI UKAZI IN BLEJANJE PRAV NOBENEGA SKUPNEGA IMENOVALCA. AMPAK VSI LJUBITELJI DAVIDA LYNCHA VEMO, DA STVARI NISO VEDNO TAKŠNE, KOT SE ZDIJO ...

Tehnologija ne vpliva samo na očitne življenjske scenarije, ko spreminja naše bivanje v bolj udobno obliko, usodno oblikuje tudi našo percepcijo sveta in nas samih. Čisto nova logika presunljivo preprosto zastira vrednote, ki so bile včasih svete in nedotakljive. Vse to se pogosto dogaja mimo našega pravega zavedanja. Človeštvo se vede, kot da ima v rokah velik daljinski upravljalca, s katerim režira razvoj dogodkov v naravi in družbi, trudi se reprogramirati celo sam obstoj. Pa pojdimo nazaj na Dolly ...

1. KOPIRAJ IN PRILEPI

Na računalniku je že od nekdanj najbolj navdušujoč ukaz *copy/paste* (kopiraj in prilepi). Besede preprosto skočijo iz enega odstavka v drugega brez ponovnega mučenja tipk. Drugače je, če želimo na levi strani šolske table napisane besede zgrabiti in jih odnesti desno spodaj. V fizičnem svetu menda še vedno deluje pravilo *napiši, zbriši, napiši ponovno*. Ali pač ne?

Biotehnologija in genetika že nekaj časa premikata meje mogočega in sprejemljivega, ko prav s pravilom *vzemi in kopiraj* ustvarjata nove ovčke. Zavezniki starih moralnih načel še nekaj vihrajo z zaščitniškimi zastavami, a kaj, ko je lahkotnost avtomatizma kopiranja človeku tako privlačna.

2. IZBRIŠI ALI VRNI V PREJŠNJE STANJE

Pomnjenje je na računalniku domena trdega diska, DVD ali CD ploščic, prenosnih ključev ... na telefonu in fotoaparatih imamo drage kartice za več 1000 slik ... Če nam kaj ni všeč, pritisnemo tipko *delete* (izbriši) in nesrečna datoteka za vedno konča v digitalnih nebesih. Spomin v naši zavesti je malo bolj trdoživ in ne klecne niti pred ukazom še tako močne volje razuma in duha. Tudi ukaz *undo* (vrni v prejšnje stanje) v naši realnosti ne dela. Čas je preveč trmast in rine samo naprej. Še dobro, da lahko vedno pritisnemo »i« za *ignore* (ignoriraj), ko nam kdo teži po telefonu, ali se samo ne želimo ukvarjati z zunanjim svetom.

3. USODA, PREMEŠAJ IN ZAIGRAJ

Življenje so naključja. Le kdo še verjame v usodo? To nikakor ni norčevanje iz srečnih zaljublencev, ki so prepričani, da so jih združile zvezde in si delijo sorodno dušo še iz prejšnjega življenja. To je samo odraz opazovanja teh istih mladincev, ki s slušalkami v ušesih brzijo po ulicah, v žepih pa skrivajo svoje mini predvajalnike mp3 glasbenih datotek, ki kreativno in duhovito, predvsem pa po nekem mističnem naključju spuščajo priljubljene »komade«. *Shuffle* je glasbena beseda leta!

4. POČAKAJ V POLNI PRIPRAVLJENOSTI

V nedavnem intervjuju je izumitelj kontracepcijske tablete izjavil, da 90 % ženskih jajčec odmre do 35. leta. In zdaj si vrle Slovenke predstavljajmo, kako naj končamo faks in magisterij, najdemo \$\$\$ službo, kupimo avto in hišo, pa še psa in zibelko ... do tridesetih. Šala mala. Ampak nori znanstvenik trdi, da je najboljša ideja postaviti svoja jajčeca v rosnih dvajsetih na nekaj stopinj pod nulo, potem pa mirno osivimo, preden pride prvi potomec. Že video rekorder je vedel, kako se dela reprodukcija – če rabiš oddih, pritisneš tipko *standby*.

5. POVEJ NA KRATKO

Kmalu bo več nagrad za duhovita sporočila SMS kot za odlična literarna dela. Križanca med kratko besedilno formo, ki jo lahko stisnem v 160 znakov, in visoko literaturo predstavlja knjiga Haiku *U.: From Aristotle to Zola, Great Books in 17 Syllables*, ki jo je napisal gospod David M. Bader. Kljub izbrani formi tip nima nič skupnega z Japonci, prvimi pisci haikujev in za svetlobna leta najbolj prodornimi uporabniki novih tehnologij.

Malo za okus, najbolj duhovita izbira (spomnimo se na istoimenski film):

*Louisa May Alcott, Little Women:
Snow-drops hang like tears.
Shy, sweet, saintly Beth has died.
One down, three to go.*

In še najbolj slavna:

*Homer, Ilijada:
Sing, Goddess, of how
brooding Achilles' mood swings
caused him to act out.*

Tehnologija je že davno odpravila omejitve prostora in nobena novica ni, da je svet globalna vas. Vesolje pa se vztrajno širi, kot da bi želelo kljubovati vsej tej neskončni človeški nečimrnosti. *Fast forward!*

kaj imata skupnega
CTRL C in OVČKA DOLLY?

intervju: Žiga Vavpotič

UNESCO, MICROSOFT, DALAJLAN

in še kaj

OBOŽUJE ODDALJENE KRAJE, DOLGE POGOVORE, RAD SMUČA, SE ZABAVA IN SANJARI O PRIHODNOSTI. NIČ POSEBNEGA, BI REKLI. VENDAR ŽIGA IZ DRUŽBE SVOJIH VRSTNIKOV IZSTOPA ŽE NA PRVI POGLED. KOLIKO 21-LETNIKOV PA POZNATE, KI VSAK DAN HODIJO OKOLI V BREZHIBNI OBLEKI, S KRAVATO IN POSLOVNIM KOVČKOM? IN KO PREBERETE NJEGOV ŽIVLJENJEPIS, VAM JE JASNO, ZAKAJ.

TOREJ: SI PREDSTAVNIK NEKATERIH MEDNARODNIH ORGANIZACIJ ZA SLOVENIJO, ČLAN ŠTEVILNIH SLOVENSkih IN MEDNARODNIH DRUŠTEV, UNESCO GLASNIK, SVETOVAL SI MAROŠKEMU KRALJU IN BILLU GATESU, SODELOVAL NA MNOGIH MLADINSKIH KONFERENCAH, SI CELO DIREKTOR ZAVODA ZA MLADINO IN IMAŠ SVOJE PODJETJE ... DA IMAŠ PRI SVOJIH LETIH TAK ŽIVLJENJEPIS, MORAŠ VERJETNO ZAČETI »DELOVATI« DOVOLJ ZGODAJ, SKORAJ V PLENICAH?

» Seveda, vse se začne v plenicah. Vzgoja doma in kasneje proces izobraževanja vsekakor vplivata na razvoj posameznika, čeprav poznam ljudi, ki so uspeli kljub temu da jim ni bilo z rožicami postlano. Osebnostno sem imel srečo, saj me starši vedno spodbujajo, že v času osnovne šole pa sem bil aktiven v otroških parlamentih. Res je treba začeti že zgodaj, saj smo prav mladi pomembni za prihodnost in razvoj družbe. Žal pa se družba tega ne zaveda dovolj, zato se še vedno premalo vlaga v razvoj mladih. »

MLADI V DRUŽBI, MNENJE DRUŽBE O MLADIH, ZAPOSLOVANJE MLADIH, MLADI IN PODJETNIŠTVO, MLADI IN EU ... SO BILE SAMO NEKATERE OD TEM MEDNARODNIH KONFERENC, KI SI SE JIH UDELEŽIL KOT PREDSTAVNIK SLOVENIJE. Z MLADIMI Z VSEGA SVETA STE RAZPRAVLJALI NA HAVAJIH, V MAROKU, ZDA, INDONEZIJU, EGIPTU, FRANCIJI, NA ŠKOTSLEM IN CELO V ZIMBABVEJU. O ČEM VSE STE RAZPRAVLJALI, KAKŠNE SO BILE VAŠE UGOTOVITVE, KAJ SI SE SAM NAUČIL?

» Spominjam se svoje prve konference po osnovni šoli. Starša sta me podpirala, vendar se zavedata, da je pomembno, da človek hitro postane samostojen. Prva konferenca je bila na

Havajih in res je bilo težko dobiti sponzorje. Saj veste – Havaji in konferenca. A vztrajnost se je splačala. Preko vseh potovanj sem se naučil mnogih stvari in hvaležen sem, da sta starša znala ubrati pravo taktiko. Lahko bi mi plačala stroške, a raje kot da bi mi ribo dala, sta me naučila, kako jo lahko ujamem. In trenutki, ki sem jih doživel na teh konferencah, so izjemni in za njimi so ostali pomembni spomini.

Teme razprav so bile zelo različne, skupno vsem pa je dejstvo, s katerim se popolnoma strinjam. Če bi v razvoj sveta več vključevali mlade, bi bila naša prihodnost lepša. Svet se danes razvija – milo rečeno – čudno. Imamo vse več, a hkrati vedno več ljudi živi v hudi revščini. 250 najbogatějšíh družin ima več kot polovica najrevnejšega sveta. Jezen, besen in predvsem žalosten postanem, da je evropska krava vredna več kot otrok v Afriki. Evropska krava dobi skoraj 2 dolarja subvencij, na to, koliko ljudi v Afriki pa živi z manj kot dolarjem na dan, pa pomisli malo ljudi. »

LAHKO PO TVOJEM MNENJU TOVRSTNA SREČANJA PRIPOMOREJO K REŠEVANJU TEH TEŽAV? OBČUTEK IMAM NAMREČ, DA NA KONFERENCAH SODELUJEJO IZBRANCI, MLADI, KI SE V RESNICI NE SPOPADAJO S TEŽAVAMI, O KATERIH RAZPRAVLJAJO. OBENEM PA IMAJO VERJETNO MLADI V INDIJI DRUGAČNE TEŽAVE IN ŽELJE KOT MLADI V SLOVENIJI.

» Kdo pa bo spremenil svet, če ne mladi? Na konferencah mladih ne sodelujejo samo izbranci. Osebnostno sem velik zagovornik tega, da se vključuje mlade s celega sveta. Pridejo nekateri, ki nikoli niso šli iz svoje vasi. To je čar teh srečanj. In da, na eni strani se strinjam, da imajo mladi Indije drugačne težave kot mladi v Sloveniji. Na drugi strani pa se prav vsi srečujemo s tem, da se želimo izobraževati, da si želimo ustvarjati družine in se pri vsem tem srečujemo z izzivi sodobnega sveta. »

MA

j

KAKŠNE PA SO PRAVZAPRAV TEŽAVE MLADIH V SLOVENIJI, SPLOH V LUČI PRIMERJAVE S TEŽAVAMI MLADIH PO SVETU? IN KAKŠNI SO SLOVENSKI »MLADINCI« V PRIMERJAVI S TISTIMI PO SVETU?

» Zelo si želim, da bi mladi več potovali. Ne samo po Evropi, temveč po celem svetu. Tako bi kaj kmalu ugotovili, da naši problemi niso tako ogromni, kot včasih mislimo. A vendar to ne pomeni, da ne more biti boljše. Pri nas so mladi vse preveč pasivni, ne znajo izkoristiti vseh možnosti. Mogoče je vse to povezano prav s tem, da nam je kar dobro. Največji sovražnik odličnega življenja je dobro življenje. Tega se zaveda premalo ljudi. »

VSEKAKOR SI SAM DOVOLJ AKTIVEN: SI PREDSTAVNIK YOUTH EMPLOYMENT SUMMIT-A IN PEACE CHILD INTERNATIONAL-A ZA SLOVENIJO, ČLAN UPRAVNEGA ODBORA NEPROFITNE ORGANIZACIJE EVOVENTURES, ČLAN PIONEERS OF CHANGE, GLOBAL YOUTH ALLIANCE ... LAHKO KOT PREDSTAVNIK IN ČLAN ŠTEVILNIH MEDNARODNIH ORGANIZACIJ KAJ PRIPOMOREŠ K REŠEVANJU MLADINSKE PROBLEMATIKE?

» Določene aktivnosti opuščam, saj je vsega preveč. In zadnje čase sem vedno bolj osredotočen na svoje svetovalno podjetje, ki se ukvarja s tem, da ljudem pomagamo do odličnega življenja. A še vedno se trudim, da povem svoje mnenje takrat, ko mislim, da je potrebno, saj mi naziv UNESCO glasnika daje to poslanstvo. Osebnostno mislim, da je ravno v tem ključ. Da se sliši glas. Bom lahko spremenil svet? Ne! A vem, da lahko spremenim najprej sebe in potem še nekaj čisto majčkenega. Verjamem v stalno izobraževanje, saj lahko le tako postanemo boljši. In če bi se vsi odločili, da spremenimo le nekaj majčkenega ... Iz malega raste veliko. Človek nikoli ne premaga gore, kajti gora je nepremagljiva. Premaga lahko le samega sebe, svoja upanja, svoje strahove, je rekel Jim Whitaker, prvi Američan, ki je dosegel greben Mt. Everesta. »

FUNKCIJ IN DELA TOREJ KOLIKOR HOČEŠ, LETA 2000 SI CELO POSTAL NAJMLAJŠI ČLAN DRUŠTVA MENSA INTERNATIONAL V SLOVENIJI; »MIMOGREDE« SI KOT POZNAVALEC MLADINSKE PROBLEMATIKE SVETOVAL TUDI NEKATERIM VLADAM, SVOJE VIZIJE PA SI DELIL CELO Z BILLOM GATESOM. SLIŠI SE KAR PREDOBRO, DA BI BILO RES ...

» Preko svojega dela in različnih organizacij sem res bil v povezavi z nekaterimi evropskimi, azijskimi in afriškimi vladami. Sodelovanje z Microsoftom pa je bila tudi izjemna izkušnja. Odločili so se, da zberejo 12 mladih z vsega sveta, ki bodo podjetju svetovali o prihodnosti. Prijavilo se je veliko kandidatov, na podlagi različnih kriterijev pa so zbrali mlade od vsepovsod, ki niso bili profesionalno povezani s tehniko. Tam smo bili študenti medicine, arhitekture, mednarodnih odnosov, menedžmenta ... In smo svetovali Microsoftu – pokomentirali smo nekaj izdelkov, ki jih načrtujejo za prihodnost, spoznali samo korporacijo ... »

POVŠOD SI SREČEVAL ZANIMIVE LJUDI, SPOZNAL KUP NOVIH PRIJATELJEV, KJE IN KDO TE JE NAJBOLJ NAVDUŠIL?

» Težko bi rekel, kje je najlepše, obiskal sem vseh 5 kontinentov, vsekakor me izredno veže Afrika in določeni cilji v mojem življenju so vsekakor povezani z delom tam. Navduši pa me vsak, ki se zna od srca nasmejati. Bilo je toliko različnih ljudi, izjemnih mladih, ki delajo fascinante stvari, kupica predsednikov, kraljevih glav, znanih obrazov iz sveta športa, kulture, mode in medijev, Nobelovi nagradenci, profesorji, ki imajo več kot 50 častnih doktoratov ... In mnogo preprostih ljudi, ki so me sprejeli za svojega, mi odprli svoj dom in srce. Če kaj jemljem za bogastvo, so to poznanstva po celem svetu. Veliko jih prihaja tudi k meni v Slovenijo in včasih imamo doma že občutek, da smo manjši hotel. »

ZA SEBOJ JE TREBA PUSTITI SLED, PRAVIŠ. VERJETNO TO SVETUJEŠ TUDI SVOJIM VRSTNIKOM?

» Potrebno je verjeti vase in si upati biti kdaj pa kdaj tudi drugačen. Ljudje morajo razvijati svoje potenciale in se zavedati, da je čas, da začnejo verjeti v svoje sanje in jih spreminjajo v realnost. Povprečnost ubija in je vsekakor največja kuga napredka. Zgodovino pišejo izjemni ljudje, mi je nekoč povedala neka draga oseba. In v življenju potrebuješ za uspeh dve stvari: dobrega mentorja in čas. »

bolonjska reforma

Bolognese omaka na pusti špageteriji našega šolstva

O NEDAVNO SPREJETI REFORMI JE BILO GOVORA ŽE V LETOŠNJI POLETNI ŠTEVILKI REVIJE 26!. NA KRATKO, GRE ZA POENOTENJE ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV V EVROPSKEM PROSTORU. V ŠTUDIJSKEM LETU 2005/2006 JE PRIŠLO DO DEJANSKEGA IZVAJANJA PROGRAMA, IN SICER NA EKONOMSKI FAKULTETI, FAKULTETI ZA DRUŽBENE VEDE IN FAKULTETI ZA UPRAVO.

Po načelih Bolonjske deklaracije so te namreč prvič razpisale prenovljene univerzitetne in visokošolske strokovne študijske programe, Ekonomska fakulteta in Fakulteta za upravo pa tudi magistrske študijske programe. Ti so prve stopnje (univerzitetni, visokošolski strokovni), ki obsegajo 180 do 240 kreditnih točk in trajajo 3 do 4 leta, ter druge stopnje (magistrski), ki trajajo 2 leti in obsegajo 120 kreditnih točk. Tako organiziran študij naj bi bil krajši, študent naj bi bil konkurenčen sovrstnikom v Evropi in svetu, možno naj bi bilo samoodločanje pri izbiri predmetov, profesorjev, države študija, predvsem pa boljše zaposlitvene možnosti.

Dejanski rezultati bodo res vidni šele čez nekaj let, radovednost, kako se počutijo novopečeni bolonjci, pa vendar ni odveč. Iz tega razloga sem se spustila v lov za mnenja. Nekaj študentov sem povprašala, kakšen se jim zdi njihov študij, kako potekajo predavanja, kako je z izbiranjem profesorjev in kakšne zadolžitve imajo.

MATEJ - 1. LETNIK FDV, SMER DRUŽBOSLOVNA INFORMATIKA

☞ Osebno mislim, da je Bolonjska reforma pozitivno spremenila način študija. Programi so izpeljani tako, da te pravzaprav prisilijo, da sproti študiraš. Veliko je obveznosti, ki jih moraš opraviti, da lahko sploh pristopiš k izpitu. Mislim, da bodo študentje po novih programih prej diplomirali in magistrirali kot pa po starih. Všeč mi je tudi to, da je skoraj tretjina predmetov izbirnih, tako si lahko izbereš fiste predmete, ki te bolj zanimajo. ☞

MAJA - 1. LETNIK, FDV, SMER EVROPSKE ŠTUDIJE

☞ Mislim, da je sistem slab. Predavanja so obvezna, kar pomeni, da dobimo eno kreditno točko od petih, če smo seveda prisotni. Na koncu moramo imeti 60 kreditnih točk, to se mi zdi zahtevno, saj točk ni lahko zbrati. Imamo 12 predmetov in vsi so pogoj za naslednji

letnik. Za posamezne predmete imamo na razpolago manj ur, kot so jih imeli v prejšnjem sistemu, snov pa ni nič manjšega obsega. Predavanja so splošnejša, veliko snovi pa moramo predelati doma. Poleg tega predvidevajo, da imamo vsi internet in denar, zgodilo se je celo, da so si vsi, ki niso iz Ljubljane, morali kupiti prenosni računalnik. Odkar sem na tej fakulteti, se nisem še nič učila, cele dni samo pišem seminarje in domače naloge. Izbirati si ne moremo skoraj nič. V prvem letniku imamo samo 2 izbirna predmeta. Posledica vsega tega je, da sta se dva moja sošolca že izpisala, ostali pa pripravljamo pismo za dekanjo, v katerem ji bomo razložili, da takšnega načina ne zmoremo. ☞

ELVINA - 1. LETNIK EKONOMSKE FAKULTETE, SMER MANAGEMENT

☞ Bolonjski sistem ima po mojem mnenju kar nekaj dobrih lastnosti, zaradi tega sem zelo vesela, da imam možnost študirati po novem programu. Dobro se mi zdi, da je bilo iz vsebine izločene veliko zastarele snovi in da lahko izpit ali kolokvij opravljamo pri kateremkoli profesorju, ki predmet poučuje. Gledano dolgoročno se mi zdi pozitivno tudi to, da Bolonjski proces omogoča diplomantu možnost zaposlitve v katerikoli državi Evropske unije. ☞

SE VEČ TEŽAV ZA STUDENTE?

Zbrana mnenja so torej različna, zbrati pa jih ni bilo lahko. Takole na tihem se mi dozdeva, da niso krive priprave na zimsko spanje, ampak prevelika zaposlenost brucev z novim sistemom. Dobila sem vtis, da je splošno mnenje bolj negativno, kot je razbrati iz teh izjav. Vsekakor sem mnenja, da se bo o tej omaki še veliko bralo in pisalo in da bo potrebnih še kar nekaj sprememb in popravkov, preden bo sistem deloval tako, da bo zadovoljna večina.

:: www.fdv.uni-lj.si/
:: www.uni-lj.si/Clanice/
:: www.ef.uni-lj.si/enote/referat3plus2/strani/kajje3plus2.asp
:: www.ef.uni-lj.si/enote/referat3plus2/strani/zakaj3plus2.asp

turno**bordanje**

NOVA ZIMA ŽE TRKA NA VRATA IN NEKATERI MED NAMI ŽE KOMAJ ČAKAMO, DA NAM POD NOGAMI ZAŠKRIPLJE PRVI SNEG, DA SE ODPRAVIMO S PRIJATELJI V GORE TER POPIJEMO PRVI TOPEL ČAJ PO DOLGEM SONČNEM DNEVU RADOSTI NA SNEGU. TODA, LE KAKO BI SE LAHKO IZOGNILI VRSTAM IN PRERIVANJU NA ŽIČNICAH ...

KJER SE NEHA SMUČISČE ...

Turno bordanje oziroma **backcountry bordanje** je bordanje zunaj urejenih smučišč, ki nas vrne v leta, ko žičnice še niso obstajale in so ljudje uživali v vožnji po nedotaknjenih pobočjih mehkega globokega pršiča. Za turno bordanje ni potrebno biti "odštekani", potrebujemo le nekaj znanja, dobro telesno pripravo in primerno opremo.

VARNOST IZVEN UREJENIH SMUČISČ

Vožnja izven urejenih smučišč se razlikuje od bordanja po urejenih progah. Teren je mnogo bolj nepredvidljiv, v njem se lahko skriva vrsta pasti. Tu ni smerokazov, radarjev ali zaščitnih ograj. Smo popolnoma prepuščeni sami sebi in zato je pametno vedeti, kaj počnemo.

Nekaj osnovnih pravil:

- :: turnega bordanja se lotimo šele potem, ko res **obvladamo svojo desko** v vseh razmerah na smučišču in ob njem;
- :: na turno bordanje se **nikoli** ne podamo **sami**. V skupini mora biti vedno vsaj en izkušen snowboarder, ki pozna teren, razmere in ima znanje o plazovih in drugih možnih nevarnostih;
- :: vedno moramo **nekoga obvestiti, kam smo se podali** in kdaj pri demo nazaj (ob povratku pa seveda potem tudi povedati, da smo se varno vrnili, da nas reševalci ne najdejo v bližnjem baru);
- :: **zavarujmo se** (predvsem kadar se odpravljamo v tujino)! Helikoptersko reševanje je drago in lahko se zgodi, da nas brez zavarovanja reševalci sploh ne bodo šli iskat;
- :: **nikoli ne podcenjujmo narave**. Včasih se moramo zaradi prevelike nevarnosti plazov, slabih vremenskih razmer in izčrpanosti nujno obrniti, saj z nadaljevanjem poti zgolj izzivamo usodo. Vsekakor moramo pred turo poslušati vremensko napoved, ki pove, kakšna je nevarnost plazov. Če je prevelika, raje ostanemo doma in si ogledamo kak borderski film.

OPREMA

Načeloma je turno bordanje možno s kakršnimkoli bordom, vendar se bomo s "freestyle" bordom precej namučili takoj, ko bodo razmere nekoliko bolj ekstremne – globok "powder" ali pomrznjen sneg. Najbolje se obnese "**freide**" deska. Nekoliko daljša, kot bi jo kupili za na smučišče (nekje med brado in čelom). Potrebujemo še udobne čevlje, toplo vodo odporno obleko, očala in nahrbtnik, v katerem naj bo vedno oprema, primerna smeri, trajanju in razmeram, kamor se podajamo. Ne pozabimo, da smo pri turnem bordanju daleč stran od toplih planinskih koč, ljudi, urejenih smučišč in popravilnic desk, zato moramo biti pripravljeni na vse.

PREDELI

Vsekakor za boardarje ni primeren vsak "kucelj", pokrit s snegom, saj mora biti dovolj strm. Preizkušene snowborderske destinacije so **Vršič, Viševnik, Kamniško sedlo, Kokrsko sedlo, Krn, Kredarica, Kofce, Kofovo sedlo, Komna ...** Če se odpravljate na daljši izlet, upoštevajte, da mora spust imeti čim manj oziroma nič ravnine, saj se boste na njej ustavili, temu pa sledi prijetno pešačenje z udiranjem do vratu.

Razmere v gorah v zimskem času so še posebej nepredvidljive in spremenljive, zato je težko napovedati, kam naj se odpravimo na nepozabno turno bordanje. Pred odhodom se spleča pogledati strani Marijana in Marko na www2.arnes.si/~mcuder/ ter strani Planinske zveze Slovenije www.pzs.si, ki ima na svojih straneh forum, kjer turni smučarji izmenjujejo izkušnje o trenutnih razmerah v gorah.

VEČ O TURNEM BORDANJU

- :: www.hudezadeve.com/snowboard/backcountry.php
- :: www.easyriders-klub.si

PRAZNIČNI DECEMBER V LJUBLJANI

V praznično okrašenem starem mestnem jedru bodo med 3. decembrom 2005 in 2. januarjem 2006 potekale raznovrstne prireditve. Simbolično se je praznično vzdušje, kot vsako leto, pričelo v soboto 3. decembra ob 17.00, ko se je prižgala svetlobna okrasitev mesta, vrhunec pa bo seveda doseglo 31. decembra s silvestrovanji na prostem na Prešernovem, Mestnem in Kongresnem trgu, ki bodo popestrjeni s koncerti in tradicionalnim ognjemetom na Ljubljanskem gradu, ki bo ob polnoči oznanil vstop v novo leto. www.ljubljana-tourism.si

26. - 30.12. - PRIREDITVE NA DVORNEM TRGU IN NA ČEVLJARSKEM MOSTU
3.12. - 2.1. - PRAZNIČNI SEJEM (Cankarjevo nabrežje)

BLEJSKI DECEMBER

:: BLED :: 25. DECEMBER 2005-1. JANUAR 2006

Tudi letos pripravljajo prijetni veseli blejski december. Na božični dan pripravljajo Legendo o potopljenem zvonu, ki razkrije skrivnost blejskega zvončka. Na predzadnji dan leta se lahko udeležite sprehoda z baklami ob jezeru in Kroga prijateljstva. Obeta se silvestrovanje na prostem in seveda tradicionalni novoletni gala koncert na novega leta dan. www.bled.si

PROSTORI PREHODA - 7. medn. trienale Ekologija in Umetnost

:: UMETNOSTNA GALERIJA MARIBOR, STROSSMAYERJEVA 6, MARIBOR

:: 4. DECEMBER 2005-12. MAREC 2006

Osnovno izhodišče razstave govori o prostorih "na zemljevidu Evrope, kjer migracija ljudi buta ob zid vse večje ksenofobije. To so prostori, kjer umetnikova senzibilnost odkriva vedno nove vire svoje ustvarjalnosti. Osvetliti, razgaliti, potencirati eksistenčno stisko človeka, osamljenega, dezorientiranega v globaliziranem svetu, v katerem so stare ideologije, religije in vrednote izgubile svoj smisel, pomeni za ustvarjalca razmišljati o sebi, o svojem iskanju izhoda ... Kje sploh še lahko iščemo razpoke v tem globalnem vrtljaku zahodne civilizacije? Morda prav na realnem in simbolnem zemljevidu umetnikovega duhovnega prostora." www.umetnostnagalerija.si

KJE PUSTOVATI PRIHODNJE LETO?

:: PO SLOVENIJI

:: 3.-9. FEBRUAR 2006

Med najbolj znanimi v Sloveniji je gotovo **PTUJSKO KURETOVANJE** (www.kurentovanje.net/si/kurentovanje.html). A če želite videti »korante« v njihovem izvornem okolju, se odpravite na Ptujsko polje (v Markovce, Zabovce in Lancovo vas). Če boste zašli še bolj proti severovzhodu, si oglejte **BOROVO GOSTÜVANJE**. V vaseh na Goričkem v pustnem času pripravijo pravo poroko, ženin pa se 'poroči' z drevesom - nevesta je namreč bor ...

V Kostanjevici na Krki ob istem času oblast prevzame družba navihancev, norcev, imenovana perforcenhaus. V času **KOSTANJEVIŠKE ŠELME** je v uporabi posebna denarna enota, 1 KKS (kostanjeviški kostanj), ko se konča, pa Kurenta zažgejo in vržejo v Krko. Pust je glavni krivec za vse gorje v preteklem letu tudi v Cerknem, od koder prihajajo verjetno druge najbolj znane slovenske maske. **CERKLJANSKI LAUFARJI**, katerih lesena naličja (larfe) so razglašena celo za kulturni spomenik premične dediščine. Pustu sodijo in ga na pustni torek ubijejo z velikim lesenim kladivom.

Kot vsako leto na **PUSTNI TEDEN V CERKNICI** (www.cerknica.net/pust) tudi letos Buteorološki zavod v Butalah napoveduje, da vreme bo, ceste (in zapora le-teh) tudi, tako da se brez skrbi lahko udeležite enega največjih karnevalov pri nas, ki poteka več dni, se začne z žaganjem babe, nadaljuje z Butalskim deželnim zborom, pustnim karnevalom in konča s pokopom Pusta.

DREŽNIŠKI PUSTOVI (www.kobarid.si/dreznica/pust.html) z grozljivimi lesenimi naličji radi nagajajo zlasti dekletom, ki jih posipajo s pepelom ali ščipljejo z raztegljivimi škarjami. Lesene škarje ali bolje rečeno klešče pridno uporabljajo tudi **ŠKOPITI**, strašni črni liki, ki na območju Brkinov delajo družbo veliko lepšim **ŠKOROMATOM**, s pokrivali iz pisanih papirnatih cvetov (najdete jih npr. v Hrušici in v Podgradu - <http://users.volja.net/skoromati>).

Tudi v Trstu poznajo pravi veliki karneval že stoletja. Tržaško primorje pa je sploh velika zakladnica šeg in navad na Slovenskem. Eden izmed manjših slovenskih karnevalov je že od nekdaj v **BOLJUNCU**, majhnem slovenskem kraju pod sofesko Glinščice. Sprevod mask vodi godba, ki potuje od vrat do vrat po vasi. Pridruži se jim vse več pustnih šem in tako se proti večeru uprizori mimohod po glavnem trgu. Na pepelnično sredo pa pusta ne sežgejo več, temveč ga z raketo izstrelijo v vesolje.

Že veste, kje boste preživeli pustno nedeljo prihodnje leto? Priporočamo vam še dobrepoljske mačkare, pust mozirski ali celo blumarje v beneški Sloveniji.

DOMAČI DOGO

BOŽIČNO-NOVOLETNI PARTIJI

- :: **BEATSTREET: FROM FUNK TO PUNK (ElectroClash, BreakBeat, Dub, ElectroPunk...)** - 23.12.2005, Gala hala, Metelkova, LJ
- :: **Christmas SPECIAL with dj GREGORY** - 24.12.2005, Lipa Club, Pirniče
- :: **11. OBLETNICA INTERPARTY (techno, house)** - 24.12.2005, Funfactory, Ljubljana
- :: **CONCEPT NIGHT exclusive: SIMFONIJA X-MAS (Ivan Komlinović)** - 24.12.2005, Klub Simfonija, Planina pri Uncu
- :: **AS HARD AS IT GETS presents MASQUERAID: X-mas SPECIAL EVENT** - 25.12.2005, Hala Golovec, Celje
- :: **House FM presents I LOVE HOUSE** - 29.12.2005, Global, LJ
- :: **NY 2006 @ AMBASADA GAVIOLI** - 31.12.2005, Ambasada Gavioli, Izola
- :: **COUNTDOWN 2006** - 31.12.2005, Club Casablanca, Celje
- :: **TECHNOTRONIQUE (hard techno event)** - 21.1.2006, Impulz, Maribor
- :: **AWAKENINGS** - 23.12.2005, Graansilo, Rotterdam, Amsterdam, NL
- :: **THE WORLD IS MINE** - 23.12.2005, Gallery, Zagreb, CRO
- :: **4-SEASONS: WINTER EDITION** - 24.12.2005, Extravaganza, Varaždin, CRO
- :: **DEF MIX (David Morales, D and G)** - 30.12.2005, Gallery, Zagreb, CRO
- :: **NYE RECREATION - ODYSSEY 2006 (Umek, Kanzyani, Crazy Lemon...)** - 31.12.2005, Monvi Centar, Rovinj, CRO (150 HRK)

DOMAČI KONCERTI

- :: **DJ / RUPTURE (ZDA) in SHITMAT (VB)** - 17.12.05, Ch. Zero, LJ
- :: **GIPSY KINGS ALL STARS** - 20.12.05, Hala Tivoli, Ljubljana
- :: **TRICKY D + MC ZHI (D), Electrosacher Cakebeat Collective (I)** - 23.12.05, Channel Zero, Ljubljana
- :: **ARCUS, AVVEN, FIREFLY (SLO)** - 23.12.05, KUD F. Prešeren, LJ
- :: **5. FESTIVAL DOST MAMO: Golliwog, Harry, In Sane (SLO)** - 23.12.05, dvorana Izbruhovega kulturnega bazena, Kranj
- :: **80's CHRISTMAS** - DJs Neversun team (ebm, future pop, darkwave, industrial) - 24.12.05, Channel Zero, Ljubljana
- :: **5. FESTIVAL DOST MAMO: Aktivna Propaganda (SLO), Ad infinitum (SLO), Nulla osta (CRO), Abiotica (I)** - 24.12.05, dvorana Izbruhovega kulturnega bazena, Kranj
- :: **MAGNIFICO & TURBOLENTZA** - 25.12.05, dvorana Lent, MB
- :: **SINBOLIC, INMATE (Slo. metal)** - 26.12.05, Orto klub, LJ
- :: **OMAR NABER** - 27.12.05, Orto klub, Ljubljana
- :: **COLLISION (ZDA)** - 29.12.05, Orto klub, LJ
- :: **NEW YORK SKA-JAZZ ENSEMBLE (ZDA)** - 29.12.05, Gala hala, AKC Metelkova Mesto, Ljubljana
- :: **TRASHIVA** - 30.12.05, Channel Zero, Ljubljana
- :: **CHILDREN OF BODOM** - 04.01.06, Media Park, Ljubljana
- :: **HELLOWEEN & special guests** - 19.01.06, Media Park, LJ
- :: **DEEP PURPLE** - 11.3.06, Hala Tivoli, Ljubljana

TUJI KONCERTI

- :: **FRANZ FERDINAND** - 19.12.2005, Bologna (I)
- :: **THE FUGEES** - 22.12.2005, Bratislava (SVK)
- :: **FOO FIGHTERS** - 26.01.2006, München (DE)
- :: **SIMPLE PLAN** - 01.02.2006, Dunaj (A)
- :: **OASIS** - 01.02.2006, Dunaj (A)
- :: **DEPECHE MODE** - 14.-15.02.2006, München (DE), 16.02.2006, Dunaj (A), 18.02.2006, Milano (I)
- :: **HIM - THE RASMUS - NEGATIVE** - 18.02.2006, Dunaj (A)
- :: **CHRIS REA** - 24.02.2006, München, 05.03.2006, Budimpešta
- :: **DEEP PURPLE** - 26.02.2006, Budimpešta (HUN)
- :: **DEPECHE MODE** - 13.03.2006, Gradec (A), 21.03.2006, Budimpešta (HUN), 22.03.2006, Zagreb (CRO)

TUJI DOKI

december05 - marec06

ZIMSKI CIRKUŠKI FESTIVAL

:: PARIZ, FRANCIJA

:: 26.-30. JANUAR 2006

Vsako leto se tu predstavijo umetniki, mlajši od 25 let, iz svetovno priznanih cirkuških šol, z vseh koncev sveta. Tu imajo možnost predstaviti se tudi cirkusanti iz tistih držav, ki cirkuško niso tako zelo priznane.

www.circonaufes.com

MODA IN

:: MILANO, ITALIJA

:: 14.-17. FEBRUAR 2006

Za vse modne navdušence in navdušenke bodo tudi letos, 45-ič zapored, prikazali vse trende (blago, barve, celo športna oblačila in modne dodatke) za prihajajočo sezono, vključno s predstavami modnih šol in založnikov trendovskih knjig. www.modain.it

ZNANOST VESOLJCEV

:: LONDON SCIENCE MUSEUM

:: DO 26. FEBRUARJA 2006

Pripravite se na prava srečanja tretje vrste. Prva stvar, ki jo boste opazili, je vesoljska kraljica mati iz filmske kvatrologije Alien. Celotna razstava prikazuje različne percepcije človeške miselnosti o izgledu izven zemeljskih bitij, obsegajoč vse od idej o NLP do popularne fantastike, razdeljena pa je na štiri cone.

www.sciencemuseum.org.uk

BENEŠKI PUSTNI

KARNIVAL

:: BENETKE, ITALIJA

:: 17.-28. FEBRUAR 2006

Vsi tisti, ki ste že bili, se boste z veseljem povabili na ples v maskah na prostem na Markovem trgu. Vsi tisti, ki tega še niste storili: skrajni čas je, da si ogledate enega največjih karnevalov.

www.carnivalofvenice.com

KARNEVAL V RIJEKI

:: RIJEKA, HRVAŠKA

:: 17. JANUAR-28. FEBRUAR 2006

Pri karnevalu s 100-letno tradicijo gre za pozdrav pomladi; buržoazno proslavljanje se meša s slovanskimi šegami in mitologijo in vključuje grozljive maske, ki pa so tu le zato, da odganjajo zlobne duhove. Začnejo z izborom karnevalske kraljice in ceremonijo in se zaključijo s karnevalsko parado.

www.ri-karneval.com.hr

FEST. SV. PATRICKA

:: DUBLIN, IRSKA

:: 15.-19. MAREC 2006

Saj ni res, pa je ... Irci počastijo svojega zaveznika vsako leto boljše, bučnejše in lepše. Za tokratni festival obljublajo vse tisto, kar je bilo moč videti v preteklih letih, in še več; glasbo, ulično gledališče, družinske karnevale, ples, lov za zakladom in parado oldtimerjev - Sv. Patrick bi bil ponosen!

www.stpatricksdays.ie

LAS FALLAS

:: VALENCIA, ŠPANIJA

:: 15.-19. MAREC 2006

Čeprav letos zažiganje po Evropi nima pozitivne konotacije, vam predstavljamo največji festival Valencije, ki ga spremljajo ognji po mestu, eksplozije in parade v čast sv. Jožefa. Ogromne figure (4-6m visoke) politikov, filmskih zvezdnikov, bikoborcev in pravzaprav kogarkoli; lotijo se tudi lokalnih in mednarodnih znanih fac; vse na koncu zažgejo pod budnimi očmi tisočih gasilcev. Seveda ne manjka ognjemetov in raket ter klasične španske žurke. www.fallas.com

FEST. SNEŽENIH IN LEDENIH SKULPTUR

:: BRUGES, ANTWERP, BELGIJA

:: DO 8. JANUARJA 2006

Približno 2000 ton snega in 250 ton ledu vam nudi nepozabno vizualno poslastico med vsakoletnim antwerpškim festivalom. Letošnja tema je Ledena palača, ki je interaktivno doživljaj, kjer ste v lovu za zakladom Ledene kraljice.

www.ijssculptuur.com

NOVOLETNE ŽURKE

PARIS PARADE FESTIVAL

Začne se že 29. decembra in za letos obljublajo žur kot prejšnja leta in še več; Elizejske poljane bodo polne takšnih in drugačnih umetnikov, za veliki silvestrski finale pa obljublajo koncerte različnih skupin iz ZDA.

www.parisparade.com

PRVA NOC GREENWICHA

Žurka, ki se od ostalih evropskih praznovanj novega leta razlikuje predvsem po tem, da je njena ciljna skupina širša in da novo leto pozdravlja brez alkohola in s poudarkom na umetnosti in praznovanju po šegah. Drugačno je tudi po imenu, namesto »zadnja noč« uporabljajo termin »prva noč« in s tem zaznamujejo pozitiven pogled v prihodnost.

www.festival.org/firstnight.html

LONDON PARADE FESTIVAL

Še ena žurka, ki obeta pestro sestavo nastopajočih; več kot 10 000 plesalcev, akrobatov, glasbenikov in drugih nastopajočih se bo združilo v samem srcu mesta za »praznovanje narodov«. Pričakujejo vas tudi brezštevilni s helijem napolnjeni baloni, ki bodo kraljevali nad parlamentom!

www.londonparade.co.uk

EDINBURGHOVO SILVESTROVANJE

Žurka se začne že 29. decembra in letos napovedujejo največjo doslej. Med drugim obljublajo procesijo bakel, pasjo dirko, karneval, mnoge ulične zabave, ognjemet sedmih gričev, koncerte v edinburških vrtovih in celo triatlon in duatlon.

www.edinburghshogmanay.org

GDANSK, POLJSKA

Za vse tiste, ki ste sposobni prenesti poljski mraz in želite dočakati novo leto v enem ne tako klasično obiskanem evropskem mestu, je tu Gdansk, ki ponuja super žurko na glavnem trgu.

www.gdansk.pl

BRANDEBURSKA VRATA, BERLIN

Vsako leto od 5. novembra do 5. januarja 2006 se berlinski Postdamer Platz spremeni v ogromno zimsko igrišče. Obiskovalci lahko uživajo v drsanju in sankanju v mestnem središču, nato pa se pogrejejo s kozarcem kuhanega vina na tržnici. Nemci so veliki žurerji navkljub stereotipom zaprtosti, ki se jih drži, kar lahko preverite na starega leta noč pri slavni berlinskih vratih. www.bfm.de

SONCNA VRATA, MADRID

Puerta del Sol je kraj, kjer se zbere veliko ljudi, ki ob zvonjenju polnoči za vsak udarec zvona pogoltnjejo en grozd kot tradicionalno zaznamovanje srečnega začetka novega leta. Videli boste znane osebnosti, ki bodo vodile prireditve, veliko nastopajočih glasbenikov in po špansko - ples do jutranjih ur. www.munimadrid.es

NOBODY'S PERFECT PARTY, FIRENCE

Italijani imajo svojevrsten smisel za humor, na kar nakazuje tudi ime firenške novoletne žurke z znanim DJ-em v enem najboljših klubov v mestu.

www.tenax.org

MAGICNA NOC, LIZBONA

Portugalci morda zasedajo manjše ozemlje kot Španci, a so prav tako temperamentni. Obljublajo glasbeno ekstravaganco, mnoge portugalske glasbene skupine in »mega disco«.

www.atl-turimolisboa.pt

SILVESTERZAUBER - ZÜRICH

Na bregu reke Limmat in züriškega jezera se vsako leto zbere preko 150 000 ljudi, ki lahko uživajo v spektakularnem ognjemetu, glasbi v živo ali izpod rok DJ-jev, medtem ko se krepčajo na stojnicah. Ob tišini polnoči lahko slišite zvonove mestne cerkve, ki naznanijo novo leto.

www.silvesterzauber.ch

KULT: FILM

STANLEY KUBRICK – fantastični genij

»The great nations have always acted like gangsters, and the small nations like prostitutes.« S. K.

Prej kot količina je pri Kubricku izpostavljena kvaliteta. V svoji skoraj petdesetletni karieri je ustvaril šestnajst filmov, po njegovi smrti pa je bil dokončan še zadnji njegov začetni projekt – A. I. Umetna inteligenca, ki ga je zaključil Steven Spielberg. Stalnica v njegovih filmih je socialna tematika, predvsem je izpostavljeno nasilje in razčlovečenje. V večini filmov lahko slišimo klasično glasbo, saj je bil Kubrick mnenja, da zakaj bi si izmišljevali nekaj novega, če pa je tako mogočna glasba že ustvarjena in obstaja že stoletja. Predvsem je oboževal Beethovna, njegova 9. simfonija je glavna glasbena tema v filmu Peklenska pomaranča. Značilnost njegovih filmov je tudi simetrična kompozicija slike ter počasno približevanje in oddaljevanje kamere od objekta, igralci pa so v trenutkih največje čustvene napetosti postavljeni v veliki plan.

BIOgrafija

Stanley Kubrick se je rodil 26. julija 1928 v New Yorku. Njegova šolska kariera ni bila ravno blesteča, zato se ni podal na univerzo. Še ko je bil otrok, ga je oče navdušil za igranje šaha, kar pomembno zaznamuje njegovo delo, saj se igranje šaha v njegovih filmih pogosto pojavlja. Je pa že zelo zgodaj dobil prvi fotoaparati v dar od očeta in pri sedemnajstih postal sodelavec revije Look, saj so v njem opazili izjemen talent. Pri 23. letih je posnel svoj prvi kratki dokumentarec, po tem se je njegova kariera pričela bohotiti. Kmalu se poroči s srednješolsko ljubeznijo Tobo Metz, a zakon ni trajal dolgo. Dogovarja se za snemanja filmov, se znova poroči, v Hollywoodu propadejo pogajanja za nov film in odloči se, da se preseli v Anglijo, ki je v tistem času izdatno podpirala filmsko industrijo, kjer kasneje ustvari vse pomembnejše filme. Leta 1999 mu med spanjem odpove srce in umre.

FILMOgrafija

Po obetavnih začetkih je bil prvi film, ki je resnično navdušil, PATHS OF GLORY, posnet leta 1957. Še vedno velja za najboljši posnet

protivojni film. Sledi SPARTACUS (1960), ki je zadnje v ZDA posneto delo, LOLITO (1962) pa je že posnel v Angliji. DR. STRANGELOVE or: How I Learned to Stop Worrying and Love the Bomb (1964) je bil tvegan poizkus, saj 'jedrsko' v tistem času ni bila ravno tema za komedijo, kar je nastalo iz prvotno mišljene drame. Leta 1968 je v sodelovanju z Arthurjem C. Clarkeom posnel znanstveno-fantastični film 2001: A SPACE ODYSSEY (in kasneje še nadaljevanje), ki je postal merilo za nadaljnje ustvarjalce tega filmskega žanra. PEKLENSKA POMARANČA (1971) je po kontroverznosti še prekosila Lolito, predvsem zaradi ultra nasilja in načina prikazovanja spolnosti. Pomaranči sledijo še: Barry Lydon, The Shining, Full Metal Jacket, Eyes Wide Shut in A. I. Umetna inteligenca, ki pa pravzaprav ni njegovo delo v celoti.

PEKLENSKA POMARANČA (1971)

Film je prikaz življenja modernega nasilnega mladeniča, ki prestane kazen zaradi umora in prostovoljno pristane na izvajanje poizkusa pranja možganov za hitrejšo socializacijo bivših nasilnežev. Alex ljubi posilstvo, nasilje in Beethovna.

»She was very badly raped, you see! We were assaulted by a gang of vicious, young, hoodlums in this house! In this very room you are sitting in now! I was left a helpless cripple, but for her the agony was too great! The doctor said it was pneumonia; because it happened some months later! During a flu epidemic! The doctors told me it was pneumonia, but I knew what it was! A VICTIM OF THE MODERN AGE! Poor, poor girl!«

KUBRICK-izmi

»The destruction of this planet would have no significance on a cosmic scale.«

»If it can be written, or thought, it can be filmed.«

»I never learned anything at all in school and didn't read a book for pleasure until I was 19 years old.«

:: http://en.thinkexist.com/quotes/stanley_kubrick

:: <http://kubrickfilms.warnerbros.com>

:: www.imdb.com

življenje (LIFFE)

vedno najde pot

16. MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL LIFFE JE LETOS V DVEH TEDNIH PONUDIL 109 FILMSKIH ZGODB. LETOŠNJA NOVOST JE BILA TUDI NOVA SEKCIJA V IMENU OČETA, KI JE BILA POSVEČENA SOCIALNI TEMATIKI NA VSEH KONCIH SVETA, TER SEKCIJA NAŠI, KJER SO SE PREDSTAVILI FILMI DOMAČIH REŽISERJEV, DVA IZMED SLOVENSКИH FILMOV (ODGROBADOGROBA JANA CVITKOVIČA IN LJUBLJANA JE LJUBLJENA MATJAŽA KLOPČIČA) PA STA FILMSKI FESTIVAL TUDI OTVORILA IN ZAKLJUČILA. VEČ O VSEBINAH FESTIVALSKIH FILMOV: WWW.LIFFE.SI

V sekciji predpremiere velja izpostaviti nekaj filmov, ki se bodo kmalu znašli v naših kinematografih. **VEČNA LJUBEZEN** Rogerja Michella (Notting Hill, Nevarna smer, Mati) je psihološka grozljivka, ki obravnava medosebne odnose in načjenja temo o obstoju/neobstoju večne ljubezni. **OTROK** je zmagovalni film letošnjega filmskega festivala v Cannesu, ki sta ga ustvarila belgijska brata Jean-Pierre Dardenne in Luc Dardenne in govori o zelo mlademu paru, ki se jima je ravnokar rodil otrok, a sta oba čisto brez denarja, zato fant začne razmišljati, da bi otroka prodal. Stari festivalski maček Jim Jarmusch (Noč na zemlji, Mrtev, Deset minut starejši, Kava in cigarete) se je na Liffu predstavil s filmom **STRTI CVETOVI**, ki govori o šestdesetletniku, ki ravnokar izve, da prihaja njegov 19-letni sin na obisk, težava pa je v tem, da do tega trenutka sploh ne ve, da ga ima, niti se ne spomni, katera izmed njegovih številnih žensk bi bila lahko njegova mati. Film **ZADNJI DNEVI** Gusa Van Santa (Dobri Will Hunting, Forresterjevo razkritje, Gerry, Slon) so navdihnili zadnji dogodki v življenju Kurta Cobaina in prikazuje 48 ur v življenju mladeniča, preden ga sam konča. Film je dobil nagrado za posebne dosežke v zvoku. **SKRITO** je grozljivka nemškega režiserja Michaela Hanekeja (Neznana koda, Učiteljica klavirja), ki obravnava že malce izpeto tematiko – ki smo jo videli že pri Davidu Lynchu – nekdo starejšemu paru pošilja videokasete, na katerih so intimni posnetki iz njunega življenja. Film **PALICA ZA GOLF** južnokorejskega režiserja Ki-duk Kima (Samaritanka, Naslov neznan, Obalna straža) je v Benetkah prejel nagrado za najboljšega režiserja in predstavlja nadaljevanje filma Pomlad, poletje, jesen, zima ... in pomlad in je tako kot njegov predhodnik zelo estetski ter obarvan s tišino. Govori o fantu, ki vlamlja v prazna tuja stanovanja, v katerih nekaj časa tudi živi.

Če ste zamudili užitek letošnjega Liffa, pa se lahko podate na kakšnega izmed številnih festivalov po Evropi in po Sloveniji.

ROTTERDAMSKI FILMSKI FESTIVAL

25. JANUAR–5. FEBRUAR 2006, ROTTERDAM

Med klasičnim programom letos izstopa posebna sekcija White light, kjer bodo prikazani filmi, ki se ukvarjajo s tematiko drog in so na svoj način eksperimentalni. www.filmfestivalrotterdam.com

ANIMATEKA

13.–17. DECEMBER 2006, KINODVOR, LJUBLJANA

Spet se boste lahko udeležili delavnice animiranega filma, ki jih bodo vodili domači ustvarjalci (Marjan Manček, Igor Prassel ...). Predstavili se bodo avstrijski in madžarski filmi ter filmi iz nordijskih dežel. Na ogled bo razstava švicarskega striparja M. S. Bastiana. www.animatekafestival.org

BERLINALE

9.–19. JANUAR 2006, BERLIN

Slavni BERLINALE bo tokrat med drugim predstavil posebno retrospektivo filmov o junakinjah iz petdesetih let. www.berlinale.de/en/HomePage.html

FESTIVAL NEODVISNEGA FILMA IN VIDEA

OD 29. JANUARJA 2006, LJUBLJANA

Lahko si ga samo ogledate ali pa na njem celo sodelujete.

www.ljudmila.org/kudcineast

BRUSELSKI FESTIVAL FANTASTIČNEGA FILMA

10.–25. MAREC 2006, BRUSELJ

Namen festivala je promovirati kulturni in socialni vidik filmov, ki so bili zaradi svojega žanra (znanstvena fantastika, triler in grozljivka) označeni kot trivialni. www.biff.org

ALPEADRIA CINEMA

19.–26. JANUAR 2006, TRST

Festival dolgometražnega, kratkega in dokumentarnega filma, na katerem bodo med drugim predstavili nove trende v nemški kinematografiji. www.alpeadriacinema.it

FILMARTFEST

Maribor vrača prestolnici udarec s svojim FILMARTFESTOM v začetku leta.

www.mb-kino.si/filmartfest/index.php

ZAGREBDOX in FEST06

Festival dokumentarnega filma ZAGREBDOX bo potekal v Zagrebu od 20.-26. februarja (www.zagrebdox.net), beograjski filmski festival FEST06 pa se bo odvijal od 24.2. do 5.3.2006 (www.fest.org.yu).

MLADINSKI CENTER CELJE

Celjski mladinski center je neprofitna ustanova, ki deluje od leta 1999. Primarna funkcija mladinskega centra je, da s svojo infrastrukturo in široko paleto dejavnosti omogoča mladim aktivno in koristno preživljanje prostega časa, zadovoljuje najrazličnejše interese mladih ter ponuja možnost izražanja lastne kreativnosti.

ULIČNA OLIMPIJADA 2005 – šport / mednarodno sodelovanje

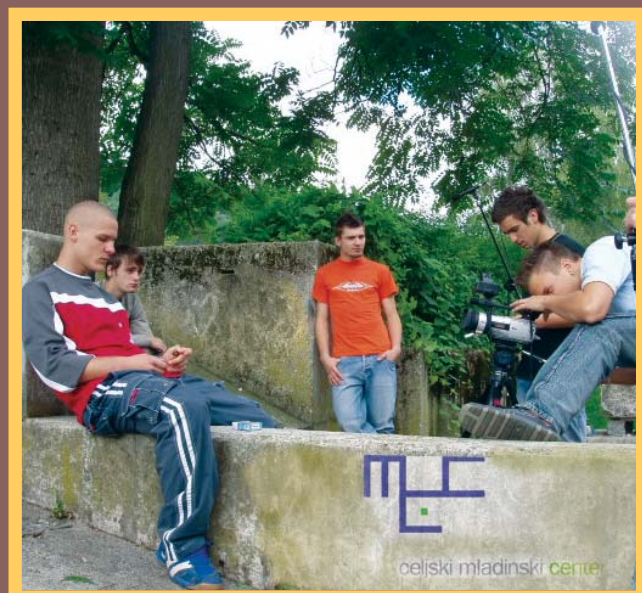
V sodelovanju z Društvom ustvarjalne mladine smo julija letos organizirali mednarodno Ulično olimpijado. Skupaj z mladimi iz Španije, Češke, Latvije in Estonije smo prenovili dve celjski igrišči, ki sta dobili nove koše za košarko, prepoznavne črte in urejeno okolico. Po prenovitvi pa se je začel še zabavnejši del projekta – tekmovanja na prenovljenih igriščih. Mladi in tudi stari Celjani so se skupaj z našimi mednarodnimi prijatelji pomerili v teku po parku, v ulični košarki in uličnem nogometu. Odziv na projekt Ulična olimpijada 2005 je bil zelo velik, saj se je prenavljanja in tekmovanj udeležilo preko 500 sodelujočih v vseh starostnih skupinah (od 8 do 60 let).

POPOLNO – film

Filmsko ustvarjanje navdušuje tudi mlade Celjane. V okviru projekta Popolno je tako v maju 2005 začel nastajati nov film, ki ga snemajo mladi filmski entuziasti, idejno pa jih vodi Robert Pavšar in Alen Mastnak. Celjski mladinski center mlade filmarje od meseca maja podpira organizacijsko, tehnično in finančno, v okviru programa Mladina pa smo uspeli pridobiti tudi evropska sredstva.

Skupaj z vsemi rednimi aktivnostmi, ki vključujejo informiranje, različne delavnice in koncerte, je Celjski mladinski center dejansko prostor idej, druženja in novih znanj.

MC Celje, Mariborska cesta 2, Celje :: 03 490 87 40, 040 756-009
:: info@mc-celje.si :: www.mc-celje.si

MC C.M.A.K., Močnikova 1, Cerklje ob Savi :: 031 573 905 (klub)
:: cmakmail@siol.net (klub), intermedija@siol.net (mc)
:: <http://cmak.cerklje.net>

V C.M.A.K. u

Izvede klubska malonogometna ekipa, ... ja: vse to in še več
malonogometu, ki ga konec julija prav tako tradicionalno
poleg organizirane rekreacije namenjenih turnir v
kot rečeno, pa zadovoljuje vse kaprice. Njimi je
ter zadnja leta na ogled postavila tudi mednarodno sceno.
odprtosti – udeležence festivalne od bilzu in daleč
idriško-cerkljanskega hrbovoja trmasto gravitira k primorski
kreativne. Takrat se pokaže, da kljub navidezni ujetosti v grope
tvinih produkcij mladih ter manj mladih ustvarjalcev z vseh polj
delovanja. V dveh dneh skuša prikazati čim več svežih, inova-
klubske sezone in predstavljata vsebinski prerez celoletnega
CMAKANE, ki po političnem lenarjenju opozori na prihajajočo
Vsako leto konec septembra organizira tradicionalni festival
izbire in revulucijo v glavi.

»ohlapno«; prisega na alternatvno, D.I.Y. produkcijo, možnost
neka vzpodbude in podpore. Da pa ne bo zvenelo preveč
ki morda še ne natančno, kaj bi z njo, ter potrebuje le
dobro idejo, ki bi jo rad udeležil ali predstavil, pa tudi tistega,
in politično povsem neobremenjen. Razveseli se vsakega z
in improvizaciji. Morda je prav zato odprt, žanrsko neomejen
izazma samooorganizirane mladine se je izmojstril v iznajdljivosti
tematskih večerov, ali čisto neke šeste. Rojen iz gollega entuz-
davanjih ali filmskih projekcijah, tiste, ki se kalijo v organizaciji
na neformalnih izobraževalnih, širijo obzora na potopisnih pre-
na koncerte, spet druge, ki uživajo v razstavah, se plemenitijo
Svoji programi skuša zadovoljiti vse kaprice; tiste, ki prisegajo
in skupin.

temeta ... pomaga pa tudi pri izvedbi projektov drugih društev
fototerapije, likovnih ateljejev, avdio opreme, računalnika, in-
za izvedbo različnih dogodkov jim nudi možnost uporabe
macji in s prostovoljnimi delom ustvarjalno urejenih prostorov
prostega časa. Poleg mentorske pomoči, posredovanja info-
vzpodbijanja mladih k aktivnemu in kreativnemu preživljanju
nativne kulture oz. na kratko C.M.A.K. Cerklje ima osemletni staž
Cerkljanski mladinski alternativni klub oz. Center mladinske alter-

MC C.M.A.K.

VJkultura

IZRAZ VJ (VIDŽEJ) – VIDEO JOCKEY IZHAJA IZ ANALOGIJE IZRAZA DJ (DISC JOCKEY). ČE TOREJ DJ VRTI GLASBO, LAHKO SKLEPAMO, DA VJ VRTI VIDEO. NEKAKO TAKO TUDI JE.

Izraz se je uveljavil v 80-ih letih, ko so še naši starši plesali v diskotekah, takratni VJ-ji pa so si pomagali predvsem z analogno tehniko, saj računalniška grafika še ni bila dovolj razvita, predvsem pa ne finančno dostopna za mlade ustvarjalce. VJ torej predvaja video posnetke s pomočjo najrazličnejše tehnike, projekcije pa so največkrat vidne na platnu, ni pa nujno. VJ-ji tako lahko projicirajo svoja dela na napihljive balone vseh vrst, na padajočo vodo, nekateri eksperimentirajo s projekcijami na dim, prav tako je vir navdihla moderna arhitektura s svojimi enostavnimi linijami in stene teh stavb so izziv nekaterim VJ-jem, da jih spremenijo po svoji volji in jim s svojimi projekcijami dajo popolnoma drugačno dimenzijo, kot jo imajo sicer.

KAJ IN KAKO

Običajno VJ kratke video izseke s pomočjo raznoraznih trikov obdela

in spremeni z računalniškimi orodji za obdelavo videa ter tako dobi nek prvotni video izsek v celotnem kontekstu popolnoma drug pomen, kot ga je imel poprej. Ker postaja podoba čedalje močnejši medij v svetu oglaševanja, je postalo VJ-janje za nekatere izvrsten medij za najrazličnejše manipulacije in aktualne odzive na dogajanje po svetu. Tako so na primer VJ-ji v ameriških zabaviških klubih še isti večer po Bushevih nastopih na TV že uporabljali izseke teh posnetkov na svojih performansih. »Image is the message« je predlani sporočal eden od filmov na Politično nekorektnem filmskem festivalu v Ljubljani.

PRIPOMOČKI

VJ-jamo lahko analogno ali digitalno. Čeprav je razmejitev nekoliko nejasna, je jasno to, da se je vse skupaj pričelo analogno, torej z uporabo tehnike, ki je bila v tistem času na voljo. Pogosto je osnova mešalna miza za video, s pomočjo katere lahko izbiramo različne vire predvajanja. VJ tako lahko spaja video vsebino z grafoskopov, VHS predvajalnikov, kamer in spletnih kamer, digitalnih fotoaparatom, DVD predvajalnikov, dia projektorjev,

računalnikov in še kak vir bi se našel. Danes je delo VJ-jem olajšano predvsem zaradi vse širšega izbora programske opreme, s katero je omogočeno lažje delo in pa zaradi vse zmogljivejših mešalnih miz in računalniške opreme, ki je zlahka kos video vsebinam. Seveda takšna oprema ni poceni, staroste pa bodo dejali, da se današnji VJ-ji posvečajo predvsem tehnični izvedbi, na vsebino pa da se pozablja.

TA HIP

Danes pa VJ-ji niso več le spremljevalci DJ-jev na njihovih nastopih, saj se je ta veja umetnosti že razvila do te mere, da nadaljuje samostojno pot in video v umetniških inštalacijah že lahko dominira nad glasbeno podlago, vendar pa še vedno kroži rek, da DJ ljudi pripelje na parti, VJ pa jih tam zadrži in tako se ta dva načina izražanja izvrstno dopolnjujeta. Seveda pa VJ-ji niso povezani le z elektronsko glasbo, saj se vizualizacij čedalje pogosteje poslužujejo glasbene skupine različnih žanrov in s tem povečajo spektakel živih nastopov. Tako smo na primer to poletje imeli krasno priložnost v ljubljanskih Križankah doživeti nastop 30 članske japonske zasedbe Shibusashirasu Orchestra, ki je imela izdatno podporo z vizualizacijami najrazličnejših tehnik, pa tudi sicer lahko v Sloveniji zasledite marsikateri dogodek, podprt z vizualijami.

:: www.vjforums.com

:: www.vjcentral.com

ABCD elektronike: etno-elektro

GLEDE NA TO, DA NAŠ PLANET TEPTA KAR PRECEJ RAZLIČNIH PLEMEN, JE NJIHOVA PRVOBITNA GLASBA S TRADICIONALNIMI GLASBILI VSEKAKOR BOGAT VIR NAVDIHA, MED DRUGIM TUDI MED PRODUCENTI ELEKTRONSKE MUZIKE. ROKO NA SRCE, 7 MINUT DOLG INSTRUMENTALNI ETNO KOMAD JE SICER ZANIMIVA, A MALCE NAPORNA GODBA, KI PA LAHKO KVEČJEMU SLUŽI KOT PODLAGA ZA MEDITACIJSKO ZEHANJE OB SONČNEM ZAHODU ALI PA NEDELJSKO ČIŠČENJE STANOVANJA, MEDTEM KO JE ZA PRAVE PLESNE KORAKE POTREBNO ŠE MALCE GROOVA, TEMPA IN LAHKOTNEJŠIH OBLIK.

ETNO-ELEKTRONIKA

V zadnjih letih se je na glasbeni sceni pojavilo kar nekaj tovrstnih križancev, ko so producenti poiskali svoje korenine in združili tradicijo z modernim. Najbolj vpijoč primer je seveda AZIJSKO PODZEMLJE, ki se je razvilo na britanski alternativni sceni, ki so jo nekaj časa vodili potomci priseljencev iz Pakistana in Indije (Asian Dub Foundation, Talvin Singh, State of Bengal ...). Posledice njihove kulturne razcepljenosti so se odražale tudi v glasbi, ki je bila zmes tistega, kar jim je vrtela babica in tistega, kar so poslušali njihovi vrstniki. Nove generacije so se glasbe dedkov lotile tudi

NA BALKANU, kjer so elektrificirali pihala in tako smo dobili odlično muziko, ki pa na naše podje in v ploščarne večinoma še ni prišla in morda tudi nikoli ne bo. Seveda velja omeniti še najbolj žurersko obseden kontinent, LATINSKO AMERIKO (predvsem Brazilijo), katerega izdelki so začeli huronsko obletavati tudi Evropo. Zdi se, da so se za najboljšo kombinacijo etno semplov in elektronike izkazali house, drum and bass ritmi ter lounge.

LOUNGE

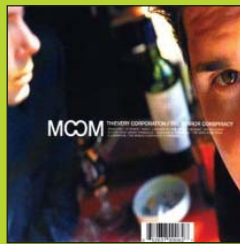
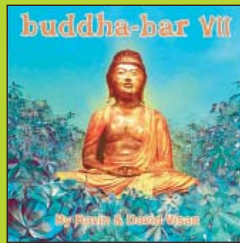
Lounge je doživel razmah predvsem po kavarnah, nekateri pa so ga zaničljivo poimenovali kar »plaža muzika«. Tudi za lounge velja, da je križanec med starim (jazz, groovy, etno) in novim, vkomponira pa tudi »naravne« nežne vokale in instrumente, s katerimi si poslušalec, zleknjen v fotelji, odpočije živčne končiče po napornem dnevu in se »chill-ira« ob ambientalnih ritmih, seveda če pa ima še kje kakšno zalogo energije, jo lahko mirno porabi za miganje z boki. Lounge slišite predvsem v evropskih prestolnicah v barjih z udobnimi fotelji ob soju sveč, velikokrat pa jo spremljajo tudi

alternativne filmske projekcije na steno kluba. Tako so si utrle pot do večne slave kompilacije HOTEL COSTES, BUDDHA BAR, SAINT GERMAIN DES PRES CAFE in druge.

KAKO SE JE ZAČELO

Samo ime izhaja iz poimenovanja za hotelsko vežo ali piano bar, kjer so ponavadi nastopali po dva glasbenika in en pevec, ki je za skrajno beden honorar prepeval pop standarde osamljenim srkalcem Martinija, ki so se razlezli po divanih. Baje so imeli enega prvih tovrstnih nastopov The Beatles, ki so nastopili v nekem baru v Hamburgu. Lounge je doživel razmah v osemdesetih in devetdesetih, potem pa se je znova prerodil na prehodu stoletja, za kar je zaslužna tudi prej omenjena poplava kompilacij.

Eden izmed ključnih pospeševalcev ljubezni do te leno-zapeljive muzike je bil nedvomno washingtonski dvojec THE EVERY CORPORATION in klika, ki sta jo zbrala okoli sebe in svoje založbe. Producenta in didžeja Rob Garza in Eric Hilton sta bila navdušena nad vohunskimi filmi (kar je na splošno tudi značilnost retro momenta lounge glasbe) in sta pridno

PRIPOROČLJIVO POSLUŠANJE

:: THIEVERY CORPORATION – THE MIRROR CONSPIRACY

To je album-klasika, ki ne sme umanjkat v kolekciji pravega ljubitelja lounge, down tempa oz. fena easy listening music. Gre za mešanico semplov etno glasbe, ki prihaja iz Indije in Brazilije, prečiščenih ženskih vokalov in umirjenih elektronskih ritmov.

:: LOUNGE MON AMOUR

Dvojna kompilacija retro lounge z elektronskim pridihom prihaja iz založbe Irma, ki je zaslužna za večino izdaj lounge kompilacij, ki jih odlikujeta prepoznaven dizajn in predvsem poslušalcu prijazna cena. Nicola Conte, Nuspirit Helsinki, Les hommes, Stone inc., Italian Secret Service in drugi ustvarijo foteljno ambientalo, včasih erotično sproščeno, spet drugič pa vohunsko napeto, ki se od časa do časa spogleda tudi s plesnimi ritmi.

:: ESSENTIAL ASIAN FLAVAS/THE FUTURE CUTZ

Tretje nadaljevanje kompilacije azijskega etnoelektra združuje producente iz Velike Britanije in ZDA in črpa iz bollywoodske tradicije in tradicionalnih inštrumentov, kot sta sitar in tabla, ter logično nadaljuje redosledje, ki sta ga pred leti zastavili prvi dve izdaji, na katerih sta se pojavila tudi Panjabi MC in Nithin Sawney. Paradni konj kompilacije je zagotovo dnb hitič Signs dvojca Badmarsh & Shri.

:: ASIAN TRAVELS 2

Na drugi kompilaciji prevladujejo indijski in pakistanski etno zvoki, ki so jih predelali sodobni ustvarjalci elektronske glasbe kot npr. indijski dvojec hitro vzpenjajočih se didžejev Midival Punditz, ki jih je navdahnil Talvin Singh, producent in skladatelj Karsh Kale ter didžeji, kot so Cheb i Sabbah in Govinda.

:: ELECTRIC GYPSILAND

Odlična kompilacija bendov, ki so nastopali tudi po naših odrih in prihajajo z bližnjega Balkana: makedonski Kočani orkestar, romunski car Taraf de Ha?douks ter rominski Mahala rai banda; seveda pa ne gre brez dodatkov elektronskih ali pa celo jazz ustvarjalcev, kot so Modern Quartet, Arto Lindsay, Senior Coconut, Shantel in Dj Dolores.

:: SEVDAH BABY - TU PA TAM

Soundtrack slovenskega filma najmlajšega slovenskega režiserja Mitje Okorna izstopa zaradi dveh stvari – je eden izmed redkih slovenskih soundtrackov, če že ne celo edini, na katerem večinoma najdemo elektronsko glasbo, poleg tega pa je ta mešanica elektronike in narodnjakov/trubačev slovenskemu glasbenemu prostoru dokaj neznana. Zanjo je zaslužen sevda BABY aka Milan Stanković, srbski producent, ki mu uspe na pravih mestih razsekati svatbene trube in jih zelo subtilno vtakati na elektronsko house, tehno in dnb podlago.

:: DJ PATIFE – COOL STEPS DRUM AND BASS GROOVES

Stari znanec ljubljanskega elektro občinstva, ki je s svojimi nastopi povečal popularnost tovrstne mešanice brazilcetra pri nas. Gre za bolj mehak, speven drum and bass, ki ga še dodatno omehča vocal brazilске ustvarjalke Fernande Porto, ki ga Wagner Borges Ribeiro de Souza aka Patife nežno pomeša s tradicionalno brazilsko glasbo – sambo in bossa novo.

:: ELECTROS & LATINOS

Odlični plesni koktejli groovy latino muzike, ki žanrsko prehaja nekje med soulom, rumbo, jiveom in boogaloojem (mešanico r'n'b-ja in kubanskega sona) ter je bolj vezana na področje špansko govorečih držav. Na kompilaciji se pojavijo tako latinoameriški tradicionalni izvajalci, kot je Cachaito Lopez, drugače član Buena Vista social club v remiksanih verzijah, največji producenti (Patato, Senior Coconut) kot tudi izvajalci drugih narodnosti, ki producirajo tovrstno glasbo, kot so Truby trio in Smith & Mighty.

in lounge

sedela pred televizorjem in snemala semple, ki sta jih potem nalepila na kakšno trip hop podlago, pobrala nekaj nežno grlenih pevk ter navrgla sem ter tja še kakšen sitar. Sicer pa sta Thievery corporation prava esteta, če ne že kar snoba, saj sta svojo podobo zasnovala precej pikolovsko in zlikano – v studiu in na nastopih se pojavljata v elegantnih suknjičih in kravatah ter imata v lasti razkošen lounge bar.

Tudi slavni BUDDHA BAR v Parizu ne zaostaja v luksuzu in elitizmu, saj se v ogromnem dvonadstropnem prostoru nahaja gigantski pozlačen kip Buddhe, za eno pijačo pa moramo kranjski obiskovalci garati kar precej ur.

Značilnost lounge je tudi skrbno preiščljen in prepoznaven modern design – ovitki cd-jev, letaki, plakati – zaradi svoje estetike zelo izstopajo med drugimi tovrstnimi izdelki. V Ljubljani lahko lounge (včasih) poslušate v barih kot so Romeo, Minimal, Fraga, pa tudi v klubu Atelje 2050, v K4 in še kje.

Nekaj slavnih lounge barov po svetu, katerih glasbo lahko poslušate na cd-jih:

:: HOTEL COSTES

239 rue St-Honore, PARIS

:: BUDDHA BAR

8 Rue Boissy d' Anglais M. Concorde, PARIS

:: NIRVANA LOUNGE

3 Ave Matignon, PARIS

:: LONGRAIN

85 Commonwealth Street Surry Hills, SYDNEY

:: 18th ST. LOUNGE (Thievery Corp)

1212 18th St NW, WASHINGTON DC

Več informacij: www.worldsbestbars.com

CD

novosti

FRANZ FERDINAND – You Could Have It So Much Better

Če bi v leksikonu poiskali geslo »Škot«, bi pod njim skorajda nedvomno ugledali bledolične obraze štirih fantov s Škotske, ki so lani precej uspešno pretresli ne le svojo domovino in Britansko otočje, pač pa s svojim debitantskim albumom zasvojili cel svet. Kaj ti preostane, ko tvoj prvi album doseže vrhunske prodajne številke in povzroči, da mularija povsod po svetu že zjutraj mrmra melodije tvojih pesmi? Mnogi so se bali, kaj bodo Ferdinandi naredili s svojim drugim albumom in ali imajo sploh kaj možnosti. Fantje so pokazali zobe in vsem cinikom dokazali, kaj zmorejo. Da, res lahko naredijo še nekaj tako zelo boljšega. Album je poln skladb, ki ne izgublajo časa z razjasnjevanjem poante; skladb, ki vključujejo brutalni britanski humor in skladb, ob katerih – še preden se zaveste – migate z glavo. Udarni ritmi s hitro nastrojenim igranjem pa samo dokazujejo, da imajo fantje še na tone energije z brezštevilnimi idejami in zagonom, ki ga zlepa ne bo zmanjkalo. Dokler bo tako, se nimajo česa bati.

SYSTEM OF A DOWN – Hypnotize

V dneh, ko nihče več ne snema albumov, dolgih 79 minut, so se System of A Down odločili za svojevrsten preobrat. V studiu so imeli nadvse produktivne dneve in posneli 23 skladb. Roko na srce, komu se da poslušati 23 komadov od prvega do zadnjega, ko kupiš novo ploščo? Zato so jih izdali enajst, jih naslovili z Mezmerize in jih poslali na police. Pol leta kasneje je tu »vol. 2« z naslovom Hypnotize. Prav ste ugotovili – preostanek skladb. Težko je reči, po kakšnem ključu so izbirali skladbe za prvo ali drugo ploščo; vse skupaj vendarle zveni kot System of A Down. Hypnotize je prava nu-metal plošča, s tako simfoničnimi vložki, da boste na momente preverili, čigavo ploščo pravzaprav predvajate. In ravno ko vas zavede, se začne besno udrihanje po bobnih, divjanje s kitaro in večglasno petje – celotna koncentracija izvedbe se zdi skorajda nemogoča. In kaj jih loči od trume nu-metalcev? Ameriški rokerji so armenskega porekla in njihova politična prepričanja so izražena z veliko humorja in zadenejo žebljico na glavico.

DEPECHE MODE – Playing The Angel

Depeche Mode so ena izmed redkih še delujočih skupin, katerih skladbe so tako velikokrat preigravane na koncertih drugih glasbenikov, k čemur priča tudi internetna stran, posvečena vsem priredbam skladb skupine. Štiri leta po albumu Exciter se trio vrača s svojimi udarnimi elektronskimi ritmi v veliko temnejši različici in boljši kot prej. Glas Dava Gahana, ki ga po eni strani vsi tako dobro poznamo, po drugi pa tu še vedno doseže, da sem ter tja živčno pogledate v smeri zvočnikov, z občutkom, da vas preganja duh (»Oh Lillian ... look what you've done«). Sem ter tja vas bo katera izmed skladb spomnila na kakšno preteklo skladbo z njihovega seznama, vendar to albumu ne da negativnega prizvoka. In še nekaj – osemdeseta so nazaj; in to uspešno! Da pa po petindvajsetih letih fantje še vedno znajo obdržati unikatnost in prepoznaven zven, ki jih je pripeljal tako daleč in da znova pustijo občutek, da Gahan razgalja svojo lastno dušo in vas pri tem gleda naravnost v oči, pa je dosežek v vsaki kategoriji.

ALICIA KEYS – MTV Unplugged

Zakaj so se MTV-jevi šefi pravzaprav odločili ukiniti eno svojih najboljših oddaj in vpeljati katastrofe kot so Boiling point, je bilo že dolgo retorično vprašanje. Ko je torej padla odločitev o reinstalaciji Unpluggeda, so potrebovali močan glas, da bo vdihnil glasbo MTV-ju. Alicia Keys je bila nedvomno popolna izbira. Namesto da bi svoje skladbe slekla do same osnove akustike, ji je pianistka dala drugačen pridih. Alicia svoj talent razpne tudi med priredbe, kot so Every Little Bit Hurts, If I Was Your Woman, za Wild Horses pa na oder povabi Adama Levina, pevca Maroon 5. Vrhunec albuma je nedvomno If I Ain't Got You, kjer vas Alicia in njen band presenetijo s svojo uigranostjo, totalnim perfekcionizmom in vas pribijejo na stol, medtem ko si pulite lase, da vas ni bilo zraven. Petje, udrihanje po klavirju, celo poezija, glasovno preigravanje, hip hop funky toni in Alicijin smeh. Medtem ko gospodična Keys klepeta z občinstvom, pa se lahko že veselimo naslednjega MTV-jevega izbora.

digitalna fotografija za telebane

ZIMA JE TUKAJ IN V ZASNEŽENIH DNEH, KO BOMO TIČALI DOMA, SE BO NAŠEL ČAS TUDI ZA PODROBNEJŠE SEZNANJANJE Z DIGITALNIM FOTOAPARATOM. PA SI POGLEJMO NEKATERE NASTAVITVE IN FUNKCIJE, S KATERIMI SE POGOSTO SREČAMO NA DIGITALNIH FOTOAPARATIH, PA MOGOČE NE VEMO, KAJ TOČNO POMENIJO ...

OPTIČNI IN DIGITALNI ZUM

Optični zum nam, kot že naziv pove, približa motiv s pomočjo gibljivih leč, ki so v samem objektivu, in slika v vseh položajih zuma pada čez celo površino ccd senzorja. Pri **digitalnem zumu** pa objektiv ostane v skrajni legi, kjer je motiv najbolj približan, nato pa aparat digitalno poveča samo sredinski del ccd senzorja. Slabost takšnega zuma je v tem, da je dejanska ločljivost posnetka precej manjša, kot če bi uporabili samo optični zum, kar se ponavadi kaže v pikčastih in neostrih fotografijah.

MAKRO IN SUPER MAKRO

Pri **makro** nastavitvi lahko ponavadi aparat približa motivu od 20 do 10 centimetrov blizu in pri tem nemoteno zumiramo v ali izven motiva. Pri **super makro** nastavitvi pa se objektiv preklopi v širokokotni položaj in nam omogoča, da se motivu približamo od pet pa do enega centimetra blizu, odvisno od aparata, vendar pa pri tem ne moremo uporabljati ostalih položajev zuma.

STABILIZATOR SLIKE

Nekateri novejši digitalni fotoaparati imajo za boljšo kvaliteto posnetkov vgrajen stabilizator slike, ki pomaga blažiti treslaje. V določenih primerih zaradi slabih svetlobnih pogojev ali pa ob uporabi močnega zuma, ki nam zelo približa motiv, lahko pride do neostrih posnetkov, ki so posledica treslajev ob fotografiranju. V takšnih primerih lahko vklopimo funkcijo stabilizacije slike, ki s posebnim elektro magnetnim blažilnikom zaduši vibracije in tako pripomore, da je fotografija ostrejša, tudi če je motiv močno približan.

ISO NASTAVITEV

Podobno kot pri filmih uporabljajo digitalni fotoaparati oznako ISO za trenutno nastavitve svetlobne občutljivosti ccd senzorja. S spremembo ISO nastavitve senzorja spremenimo občutljivost fotoaparata na šibko ali močno svetlobo. Ponavadi imajo digitalni fotoaparati privzeto nastavitve 50 ali 100 ISO, ki daje najboljše rezultate in zabeleži največ podrobnosti na fotografiji. Kadar pa fotografiramo v slabih svetlobnih pogojih, ali pa bi radi zamrznili gibanje motiva, pa je priporočljivo povečati ISO občutljivost na 200, 400, 800, kolikor pač lahko nastavimo na fotoaparatu, vendar pa bo kvaliteta fotografije občutno slabša. Ob podrobnejšem pregledu se lahko vidi, da ima takšna fotografija precej več **digitalnega šuma**, ki ga lahko opazimo kot naključne barvne nepravilnosti v obliki pik. Višja ko je ISO nastavitve, več takšnega šuma bo prisotnega in pike na fotografiji bodo večje.

NASTAVITEV KVALITETE POSNETKA

Pri večini digitalnih fotoaparata lahko poleg nastavitve števila pikslov, ki jih uporabljamo pri fotografiranju (ločljivost senzorja), nastavimo tudi kvaliteto jpg stiskanja posnetka (jpg kompresijo), in sicer imamo na razpolago **nizko** (low), **normalno** (SQ – standard quality) in **visoko** nastavitve (high ali fine), ki najmanj vpliva na kvaliteto. S spremembo kvalitete spreminjamo stopnjo poenostavljanja predvsem barvnih delov posnetka. Slabša ko je kvaliteta, bolj se barvni vzorci in prehodi enotijo. S tem izgubljam določene nianse na posnetku, ki na tak način postanejo ena barva ali vzorec. Občutno pa vpliva takšna sprememba tudi na samo ostrino. Dokler fotografije ne povečujemo, ali pa ne delamo pretiranih izrezov, to niti ni tako moteče.

ZANIMIVOSTI

NATEČAJ ZA FOTOGRAFIJO LETA REVIJE EMZIN

Je najmnogičnejši fotografski natečaj, ki je odprt za vse tako profesionalne kot tudi amaterske fotografe. Fotografije sprejemajo do vključno 23. januarja 2006, razglasitev rezultatov natečaja in podelitev nagrad pa bo 14. februarja 2006 v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer bo do 12. marca na ogled tudi razstava izbranih del.

:: Emzin, Metelkova 6/II, Ljubljana, emzin@guest.arnes.si

FOTOGRAFSKE RAZSTAVE

JANEZ PUKŠIČ: NA OKO

Janez Pukšič je svetovno uveljavljen in priznan fotograf, dobitnik številnih svetovnih nagrad in priznan s področja profesionalne fotografije. S to razstava skuša predstaviti smer in način njegovega ustvarjanja predvsem v fotografiji s področja kulinarike.

:: Galerija Fotografija, Petkovškovo nabrežje 47, Ljubljana / 24. 11. - 30. 12. 2005 / www.galerijafotografija.si

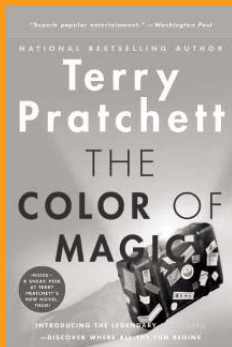
IGOR ANTIČ: SPOMIN NA IGRE

Na ogled bo zanimiva razstava gledališke fotografije.

:: Mala galerija Cankarjevega doma. Lj. / 10. 2. - 12. 3. 2005
www.cd-cc.si

MATJAŽ KAČIČNIK: EGIPT. ŽIVLJENJE V SENCI PIRAMID.

:: Mala galerija Cankarjevega doma. Lj. / 15. 3. - 16. 4. 2005
www.cd-cc.si

ZIMA JE S SVOJIMI DOLGIMI VEČERI IDEALNA ZA BRANJE. VROČ ČAJ, KAVA ALI KAKAV, NEKAJ ZA »GRICKAT«, DOBRA KNJIGA IN ŽE NAM NIČESAR NE MANJKA. NO, POZABIL SEM ŠE LUČ IN TOPLO SOBO, SEVEDA. ZATOREJ GREMO VSI V KNJIŽNICE, KNJIGARNE, DO KNJIŽNJIH POLIC PRI STARI MAMI IN HITRO V BRANJE.

FANTAZIJA

Terry Pratchett: **BARVA MAGIJE**

OK. Svet, pardon, ploščat svet potuje skozi vesolje na hrbtih štirih slonov, ki stojijo na oklepu velikanske želve, katere smotr in spol ostajata neznanki. Nič jasno? Ne skrbite, ampak preberite knjigo Barva magije, ki je prva v seriji zgodb Discworlda. In kaj je Discworld? Kot ga opiše Pratchett, je to geološka pica, na kateri ni sardin. V prvi knjigi se odkrije ogromno zanimivih in življenjsko pomembnih informacij: zakaj zavarovalniškemu agentu, ki ima talent za težave, pa se tega ne zaveda, dela družbo skrinja s stotimi majcenimi nogami; zakaj zmaji v narobe obrnjeni gori obstajajo samo tam in nikjer drugje; čemu je čarovnik Rincewind uk v samo enem uroku, pa še tega ne zna izvesti. Vsakdo, kdor uživa v fantaziji in smehu, mora obvezno prijeti v roke to knjigo. Pravi Terry Pratchett se sicer bolj razkrije v nadaljnjih knjigah (obstaja jih okoli 30), pa vendar je knjiga več kot odličen začetek serije zgodb. Bodite pripravljeni, da namenite Terryju veliko bralnega časa – ko enkrat vstopite v Discworld, ga je težko zapustiti.

:: Douglas Adams: **ŠTOPARSKI VODNIK PO GALAKSIJI**

Obvezno čtivo za vsakega privrženca ... ne, preprosto obvezno čtivo za vsakega. Beseda na ulici je, da je slovenski prevod boljši od originala.

:: Philip K. Dick: **DO ANDROIDS DREAM OF ELECTRIC SHEEP?**

Je film Iztrebljevalec (Blade Runner) dodobra prevetрил vaše možgane? Preberite knjigo, ki je povod in osnova za ta film.

LEGENDA

Charles Bukowski: **SPEH NA KRUHU**

Bukowski v svoji nekakšni delni avtobiografiji opisuje svoje življenje od otroštva pa do njegove zrele mladosti, ko zavrne vpis v vojaško službo. Skozi fiktivno osebo z imenom Henry Chinaski izraža svoj alter ego, njegov smisel za odtujenost in samosvoj individualizem. Vsekakor resna knjiga, če prebereš prvih nekaj vrstic. Pa vendar te priklene – še več, po nekajkratnem obračanju listov te začne spravljati v nekakšen neumoren smeh in hkrati bridkost. Če ni duhovita situacija, v kateri se znajde Chinaski, potem je humorno podoživljanje in percepcija le-te. Včasih se zazdi, da protagonist uživa v vseh svojih obsesijah in odklonskostih. Več kot dober faktor za uspešno zgodbo, katere zgradba je preprosta, njen ton in potek pa je fascinanten.

:: Charles Bukowski: **FAKTOTUM**

Faktotum je nadaljevanje knjige Špeh na kruhu. Ponovno se srečamo s pisateljevim alter egom in spremljamo njegovo potovanje skozi življenje, ki ga spremlja humor in ostra bistrost.

:: Charles Bukowski: **ŽENSKO**

Roman Ženske je postavljen v pozno življenje avtorjevega alter ega Henryja Chinaskiga – tokrat je Chinaski opevan pesnik in pisatelj, ki išče izpopolnitev na drugačen način kot v prejšnjih zgodbah.

KLASIKA

Mikhail Bulgakov: **MOJSTER IN MARGARETA**

Zgodba, ki se dogaja v Rusiji in ima mnogo sporočil – jasnih in zamotano skritih v svojem kontekstu. Zelo privlačna in na trenutke težka, kar se tiče razumevanja. Misteriozna in otroško igriva. Sarkastična in strašljiva. Knjiga, ki svoje protirežimsko sporočilo skrbno zavije v kompleksno alegorijo dobrega in zla. Knjiga, na katero svet ni bil pripravljen skoraj 30 let. Knjiga je zelo berljiva – strani dobesedno kar letijo. Dogajalni čas knjige so štirje dnevi in kar nekaj vzporedno tekočih zgodb. Zgodbe so spretno zavite druga v drugo. Nekateri jo primerjajo z rusko igračo babuško – vsaka zgodba se nahaja znotraj druge, ki se nahaja znotraj še ene. Na eni strani Moskvo obišče čudaški profesor Woland s svojimi pomočniki, čez čas spremljamo pripoved Poncija Pilata in nato Mojstra samega. Seveda pa ne gre brez zgodbe Margarete. Šokanten, ganljiv in skrajno duhovit – verjetno zadnji izmed boljših romanov 20. stoletja.

:: George Orwell: **1984**

Kako je živeti v času vsevidnega Velikega brata, zloglasne Sobe 101 in vsemogočne miselne policije – vzporednice, ki vežejo enega najbolj vplivnih romanov 20. stoletja z današnjim časom.

:: Umberto Eco: **IME ROŽE**

Verjetno ste že vsi slišali za ta roman, njegovo filmsko adaptacijo in čudovitost, ki še vedno marsikoga bega. Če ga še niste prebrali, je sedaj skrajni čas, da se mu posvetite.

ŠTUDIJ

evropskih dimenzij

STRUKTURE IZOBRAŽEVALNIH SISTEMOV PO VSEJ EVROPI SE ZNATNO RAZLIKUJEJO V SVOJIH PRISTOPIH K POKLICNEMU USPOSABLJANJU, VISOKOŠOLSKEMU IN VIŠJEMU TER NADALJNJEMU IZOBRAŽEVANJU, PREVERJANJU ZNANJA IN OCENJEVANJU. KLJUB TEMU PA SE VEDNO VEČ ŠTUDENTOV ODLOČA ZA ŠTUDIJ V DRUGIH EVROPSKIH DRŽAVAH. ŠTUDIJ V TUJINI TI OMOGOČA TUDI, DA SE NAUČIŠ ALI IZBOLJŠAŠ ZNANJE JEZIKA, SPOZNAŠ DRUGE KULTURE, SKLEPAŠ NOVA PRIJATELJSTVA Z MLADIMI S CELEGA SVETA, KONEC KONCEV PA TO TUDI DOBRO IZGLEDA V TVOJEM ŽIVLJENJEPISU!

PLOTEUS

Razmišljaš o tem, da bi nadaljeval študij v kakšni drugi državi? Ta portal ti ponuja uporabne informacije o priložnostih za izobraževanje, o izobraževalnih sistemih, o izmenjavah in praktičnih informacijah. Poišči tudi informacije o priznavanju tujih diplom in kvalifikacij ter se pozanimaj o informacijskih točkah, kjer lahko dobiš odgovore na vprašanja glede priznavanja visokošolskega in višjega izobraževanja v državi po tvoji izbiri.

<http://europa.eu.int/ploteus>

E-IZOBRAŽEVANJE V EVROPI

Če želiš primerjati načine izobraževanja in usposabljanja po Evropi, potem je ta stran kot nalašč zate, saj je prava spletna opazovalnica različnih načinov izobraževanja in zakladnica uporabnih in svežih informacij o evropskih raziskavah in izobraževanju.

www.e-education-europe.org

EVRO-IZOBRAŽEVANJE

Vodič po izobraževalnih sistemih evropskih držav. Bogat vir informacij za pomoč študentom pri izbiri širokega spektra akademskih in strokovnih tečajev.

www.euroeducation.net

HOBSONS: POT DO IZOBRAZBE

Bogat vir informacij o študiju po vsem svetu. V rubriki "Študij v Evropi" najdeš informacije o tečajih, mednarodnih programih in jezikovnih šolah.

www.hobsons.com/education.shtml

IZOBRAŽ. IN USPOSABLJANJE V EVROPI

Na tej spletni strani najdeš pregled aktivnosti Evropske komisije na področju izobraževanja in usposabljanja: informacije o različnih programih, o evropskih kulturnih prestolnicah.

<http://europe.eu.int/comm/education>

SVETOVNA UČILNICA

Bogat vir informacij o šolah, o študentskih servisih in o praktičnih informacijah iz držav vsega sveta. Zelo uporaben je iskalnik programov za informacije o programu v državi in jeziku po tvoji izbiri.

www.worldwide.edu

IZOBRAŽEVANJE V OKVIRU UNESCA

Bogat vir informacij o izobraževalnih sistemih s celega sveta, o študiju v tujini in o raznih izobraževalnih projektih. To je tudi pot do mrež, ki delujejo na področju izobraževanja po vsem svetu.

www.unesco.org/education

MEDN. INFOCENTER ZA IZOBRAŽEVANJE

Prinaša ti informacije o visokošolskem in višjem izobraževanju in nasvete, ki jih potrebuješ, ko se odločaš, kje v Evropi bi študiral. Vsebuje informacije o državah in o univerzah, nasvete pri izbiri poklica, informacije o podiplomskem študiju ter foruma za izmenjavo mnenj z drugimi študenti.

www.interedu.com

PRIZNAVANJE DIPLOM V EU

Pozanimaj se o priznavanju diplom znotraj Evrope. Tu najdeš splošne informacije o Evropskem kreditnem sistemu priznavanja študijskih obdobij v tujini (ECTS), o mreži NARIC in o dodatku k diplomu.

http://europa.eu.int/comm/education/policies/rec_qual/rec_qual_en.htm

PRIZNAVANJE KVALIFIKACIJ

To je pot do priznavanja akademskih in profesionalnih kvalifikacij, pridobljenih v tujini. Poišči informacije o aktualnih tematikah na področju mednarodne akademske in strokovne mobilnosti ter o postopkih za priznavanje kvalifikacij, pridobljenih v tujini.

www.enic-naric.net

PORTAL MOBILNOSTI ZA RAZISKOVALCE

Ta portal ponuja splošne informacije o štipendijah in subvencijah, povezanih s študijem, znotraj EU, na mednarodni, nacionalni ali regionalni ravni. Različni akterji evropske raziskovalne skupnosti tu objavijo priložnosti za sodelovanje in zaposlitev. Preberi si tudi o administrativnih in pravnih zadevah.

<http://europa.eu.int/eracareers>

PORTAL O E-UČENJU

Na tem portalu so zbrane informacije o uporabi multimedijske tehnologije in interneta, da bi spodbujali izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje v Evropi. Namenjen je vsem, ki so vključeni v proces izobraževanja, da bi izmenjali izkušnje, razvijali projekte in izmenjali mnenja o idejah.

www.elearningeuropa.info

Predstavili smo samo nekaj pomembnejših "bližnjic", bolj razpredene in posodobljene informacije pa najdete na <http://europa.eu.int/youth> ali v knjižici "Bližnjice do informacij EMP", ki jo je pripravil Eurodesk v Sloveniji, in bo na voljo tudi na <http://mladina.movit.si> (Eurodesk | Infobaza).

» EUROPE FOR A CHANGE »

VOTE FOR YOUR EUROPEAN VALUES AT WWW.CHANGE-EUROPE.ORG!

